

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXVIII. 7. PROSINCE (DEC.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 802.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS, MO.

Ceská Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.

Published by the . . .
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

— Předplatné: —

Pro Spojené Státy . . . \$2.75
Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou . . . \$3.25

Adresa: — Address:

"ČESKÁ ŽENA"

1611 South 11th St. St. Louis, Mo.

Prosinec

- 1.—Neděle—Eligius; Diodor.
- 2.—Pondělí—Bibiana; Paulina.
- 3.—Úterý—František Xaverský.
- 4.—Středa—Petr, Chr.; Barbora.
- 5.—Čtvrtek—Babbas Potamia.
- 6.—Pátek—Mikuláš; Leontina.
- 7.—Sobota—Ambrož, biskup a uč. C.

Matka a Dítě.

Pan Alfons Gheysens, Medora, Man., Can., píše: "Váš lék jest obdivuhodný a nebudu nikdy bez něho. Když náš synáček byl pouze dva roky starý, trpěl velice zácpou a nemohl přijímati žádnou potravu. Dal jsem mu půl kávové lžičky Hoboko dvakrát denně a po dvou dnech jeho střeva pracovala pravidelně a mohl jisti. Moje žena také stále postonávala. Od té doby co užívá Váš lék, její stav se zlepšuje. Doufáme, že Hoboko bude používáno v každém domově." Tento výtečný účinek Hoboko na stav matky a dítěte jest snadno vysvětlitelný. Dra. Petra Hoboko dobrou-vyzkoušený bylinný léčivý prostředek slouží napraviti chybný pochod zažívání a vyměšování a tím pomáhá přírodě vybudovati silné a zdravé tělo. Není prodáváno lékárníky. Může býti opatřeno od místních jednatelů, stanovených Dr. Peter Fahrney and Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

"Dobrý katolický list působí jako stálé misie."—Lev XIII.

Dítě pro Vás?

Když nemáte požehnání mítí své vlastní dítě, a toužíte po dětských ručkách a úsměvech, nevzdějte se naděje. Pište soukromý dopis na: Mrs. Mildred Owens, 607M Hanan Bldg., Kansas City, Mo., a ona Vám poví o jednoduché domácí metodě, která jí pomohla po 15 letech. Mnozí píší, že toto jim přineslo vysněné životní štěstí. Proto pište dnes, a pokuste se o Vaše.

DO MILLADORE, WIS. A OKOLÍ!

Dovolují si oznámit našim ctěným odběratelům a odběratelkám "České Ženy" a "Hlasu", že jsem začal kolektovat na oba tyto časopisy, a proto bych prosil ct. odběratele, by si připoměli, že bude čas doplácet a předplácet na tak dobré a poučné časopisy. Podporujeme své české a katolické časopisy, které hájí a brání naši sv. víru a naši českou řeč.

V účtě.

Štěpán Beneš, jednatel.

DO MILWAUKEE, WIS., A OKOLÍ!

Upozorňuji milé čtenářky a čtenáře "Hlasu" a "České Ženy" že přijímám před- i doplatné na shora zmíněné časopisy. Budu u kostela sv. Jana Nepom. každou neděli mimo 8. prosince, kdy budu u kostela sv. Václava na jižní straně, po ranní mši svatě.

S úctou, R. Čermák, jednatel.

DAR BOŽÍ — ZDRAVÍ

Pijte před spaním zdravotní

Klášterní Čaj

z Karpatských léčivých rostlin.

Přírodní léčení závratě, vysokého tlaku krve, žaludku, ledvin, měchýře, nespavosti, jater, a vyrážek. Vrací zdraví stavu těla.

Cena \$1.00 vyplaceně.

PATRIA TRADING CO.

6210 Broadway

Cleveland, O.

Rheumatism.

N. Tarrytown, N. Y., 11. říj. t. r.

Před několika roky mně trápil revmatism v lopatě a v ruce, že jsem nemohla rukou pohnouti. — Nonat to vyléčila. Od té doby se bolest neobjevila. — Mrs. Albina Sedivý, 87 New Broadway.

Pravá masť je s Trade Mark—

Cena Nonat jest 50c a \$1, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka nebo jednatelů, ale nic jiného neberte. — Pište přímo na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.
P. O. Box 285. Altadena, California
V Chicagu u p. Nanák, 1724 W. 18th Pl.
V Cleveland, O. u p. F. Krobůsek, 12718
Holborn Ave

Zlatá Žíla

Zbavte se útrap a strastí jež toto zákeřné zlo způsobuje, používáním HEMROCOLU, jenž svou utišující a hojící působivostí má za účel, aby bolest a nepříjemné pocity neodkladně zastavil a další vývin zlaté žíly znemožňoval. — Proč trpět když jest Vám umožněno používání tohoto vyzkoušeného prostředku v soukromí doma, bez nepříjemností, ztráty času a velkých výloh? — Objednejte si HEMROCOL prostřednictvím vašeho lékárníka, anebo zašlete 85c přímo nám, pro trubici HEMROCOLU, s efektivním příkládačem a obdržíte vše a podrobným návodem k používání obrátem poštou.

ZDARMA! V tom případě že byste si přál je předem zkoušiti, napište nám a zašleme Vám HEMROCOL bezplatně na zkoušku. Pište na: Mansford Co., 3966 Laclede (Dept. 57), St. Louis, Mo.

Pečirkův Národní Kalendář

NA ROK 1936. JE ZDE.

Dovolujeme si svým ctěným čtenářům a váženým čtenářkám oznámit, že jsme objednali omezený počet oblíbeného Pečirkova kalendáře na rok 1936. a můžeme jej rozepisat ihned.

KDO SI PŘEDPLATÍ "ČESKOU ŽENU"

a pošle ku svému předplatnému 30c, obdrží tento kalendář, který jinak s poštovním, bez předplacení může obdržet za 75c. V kalendáři je krásný barvotisk hradu Kokořína.

Předplat'te si náš časopis co nejdříve, byste za 30c příplatku mohli obdržet Pečirkův Národní kalendář, pokud zá-soba stačí.

V účtě Vydavatelstvo

"HLASU" A "ČESKÉ ŽENY."

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1905, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXVIII. ST. LOUIS, MO., 7. PROSINCE (DEC.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 802.

ADVENT.

První neděle adventní začíná o-
no blažené období očekávání Vy-
kupitele a příprava na den, kdy i
my dospěli poklekne u jeslíček
jako děti, právě tak prosti a dů-
věřiví jako ony. Jdeme vstříc Je-
zulátku s pastýři betlemskými a s
mudrci od východu, plní slastné
touhy a ochotní oblažovati také
jiné.

Advent je dobou těsnějšího
přimknutí dětí k matkám a slučो-
vání se rodin. Příprava malých
dárků je předzvěstí příchodu veli-
kého svátku a velikých milostí. —
Nepodceňujeme přípravy ty, jež
jsou vnějším výrazem pečlivosti
lidí světa, ale soustředíme přece
jen veškerou svou touhu na věci
duchovní. Nyní právě poznáváme
praktickou cenu liturgie, krásu
modliteb, písní, žalmů celé té
vznešené přípravy na příchod Vy-
kupitele a oslav Neposkvrněné je-
ho Matky.

Advent! — Kéž ten letošní zna-
mená i obrodu našich srdcí, hro-
madnou a dokonalou!

Ejhle, Hospodin přijde,
a všichni svatí jeho s Ním,
i bude v onen den
světlo velké, alleluja.

Rosu, dejte nebesa s hůry,
a oblakové, dětěte
Spravedlivého!
Otevři se země, a vypuť
nám Spasitele!

V době adventní slavíme

svátek Neposkvrněného Početí
Bl. Panny Marie.

Matka Páně přišla na svět beze
hříchu dědičného, jak bylo v Bo-
žích úradcích od věčnosti ustano-

veno. Slušeloť se pro Matku Pá-
ně, která měla být chrámem Nej-
vyššího, aby byla úplně čistá a ne-
poskvrněna. Ona může mluvit k
nám slovy ze žalmu 65: "Pojďte,
slyšte, a budu všem, kteří se bojíte
Boha, vyprávěti, jak veliké věci
učinil duši mé."

Opravdu Panna Maria může
vypravovati o milostech, jež ob-
držela od Pána a které žádný člo-
věk neobdržel a neobdrží. Sama
to dokázala v Lurdech před 77 le-
ty, kde se zjevovala osmnáctkrát
svatě Bernadette a při jednom zje-
vení pravila: "Já jsem Neposkvr-
něné Početí." Z této milosti pry-
štily i ostatní veliké milosti pro
její krásný a vznešený život. Sko-
ro v téže době se zjevila blah. Ka-
teřině Labouré, milosrdné sestře a
přikázala jí, by ku počtě její byly
razeny medailky "Neposkvrněné-
ho Početí." Ty se brzy po celém
světě rozšířily a mnoho vyslyšení
proseb se prostřednictvím jich
stalo.

Uctíváme Matku Páně jako
Neposkvrněné Početí" a nosme s
důvěrou její medailku. Zbožným
pak vzdechem Ji pozdravujeme
každického dne: "Maria, bez po-
skvrny hříchu prvotního počatá,
oroduj za nás, kteří se k tobě u-
tíkáme!" —

Xaver Dvořák:

BENEDICTA!

(Blahoslavená.)

Ku svátku Neposkvrněné Bl. Pan-
ny Marie. Dne 8. prosince.
O nejkrásnější mezi lilijemi!
pyl Tvůj jest ctnost', jež zlatem
hoří

na bílých listech Tvých, nad
zkvetlou zemí
tak slunce plá jen v nebes
jasném moři.

At' voní nard a balsám sladký
stéká
i strdí plást skal z hlubokého
klína;
v Tvé vůni, která jako vlna
měkká
v hrud' splývá, člověk na vše
zapomíná.

Hle, myšlenky mé a vše vroucí
city,
ty pestří motýli, ty zlaté včely
se kol Tě vznášejí, Tvou
krásou spity,
a marně čekám, by se navracely.

Ó lilje nejčistší, jež v středu
hloží
jsi zkvetla kdysi samotná a sirá,
Tvůj květ jest věčný, jako oko
Boží,
jež nad zemí se nikdy nezavírá!

SVÁTEK DÍTĚ — SV. MIKULÁŠ.

Naše svatá Církev slaví dne 6.
prosince památku sv. Mikuláše,
jenž je také velice uctíván v ná-
rodě ruském a vůbec na východě.
Byl to štedrý, obětavý biskup,
jenž co měl, všechno chudíně roz-
dal. Proto zvláště v katol. če-
ských rodinách radují se dítky na
tento den, neboť očekávají, že jim
sv. Mikuláš nadělí nějakých dár-
ků, oříšků a cukrovinek. Tento
krásný obyčej měl by se dále mezi
námi udržovat. Působit nevinným
dětem radost' dokazuje šlechetné
srdce. —

Největším kostelem světa je
chrám sv. Petra v Římě. Na
druhém místě jest katedrála v
Miláně.

V Rusku žije asi 800,000 dětí,
které se živí žebrotou a krádeží.
Páni komunisté — tohoto nevi-
díte?

Nezvěstní

Sibiřský Román.

Napsal: J. Valoušek.

I.

Bližil se podzim. Na Sibiři však je to skok z léta do zimy — jako na jaře sněhy rázem roztají v hřejivých paprscích slunce.

Předzvěsti zimního období dávají tušití vystupující ranní mlhy a páry, odkloněné slunce nemůže prorazit hustoty jejich. Než přírodní proměna stane se skutkem — i člověk je zachvácen obdobnou elegií. Tento přechod z léta do zimy je jeden z nejbolestnějších. Rychle mizící krátké léto je cosi, čemu jsme se oddali s celou vervou svého žití a od čeho se máme odtrhnouti.

Každé násilí bolí, nejnak i zde. Step, ta nekonečná rovinatá pláň s oasami bříz, lesů, jezer - říčky i veletoky řek, běrou na se tvářnost uzrání. Mizi vábivý úsměv léta, step jakoby chtěla vzít na se tvrdou tvář, než bílý přikrov zastře ji k sedmiměsíčnímu spánku.

Stáda skotu všeho druhu na pastvě stávají se neklidná a pastevci objíždějí je na koni, domlouvou i hrozbami přinucují neklidné, aby ještě vydrželi.

Na lidi, kteří srostli se všemi zjevy, každoročně se opakujícími, nepůsobí přílišně skomírající léto. Jako za clonou toho všeho je matný přízrak, jenž vystupuje kdes v tu stranu, kam každodenně provází zapadající slunce, jehož mohutná, ohnivá koule přes ohromnou pláň stepní přešla k večeru vysílána bez hřejivých paprsků.

A tu do prosté duše, s Bohem vyrovnané a se vším spřátelené, vešel z oné západní clony pocit strachu; vždyť ani tomu slunci s večerem se za clonu nechce. Temný přízrak stává se určitějším, zřetelnějším, je i čitelný. A v tom velikém filmu, který už je zpracován, se zdvihla oponovitá clona

a daleko viditelnými slovy je tam psáno:

“Světová válka.”

Sibiřská ves a její ztrnulý a nekonečně klidný život rázem se rozzevuly.

Syn selského starosty v Bolotnaja — Sergije Kurganova — objížděl na koni sousedy, by se postavili na obecní poradu k němu, neb jiné místnosti v obci není. — Jsou to následky došlé úřední listiny, by pohovořili nad carským úkazem, jenž vypověděl Germánci vojnu. Roman Boháčov, obecní písař, jediný na schůzi shromážděný, umějící čísti, přečetl listinu, po čemž přítomní sklonili hlavy na prsa. Jizbou zavládlo hluboké mlčení. Dumky letí, ruce křížem přes prsa složené. Před ikonou rozžaté světlo matně plápolá a slabě osvětluje svaté obrazy. Pojednou selský starosta Sergej Kurgan zdvihl hlavu. Jeho dlouhé šediny splývají až na ramena, oko zaplálo vnitřním leskem: “Věrně stojme za svým bat’uškou Hosudarem Nikolajem II.” Byl to povel ostatním. —

“Věrní jsme i budeme!”

Na nejzazším konci zástupu stojí mužik Spiridon — dere se k starostovi. — “Járku, Sergeji, slyš! Vzkaž po zvláštním poslu na pravitelstvo (úřad), že věrní jsme svému caru, chceme však zemlju (zem) a volju (svobodu) a ubijeme všechny jeho nepřátele.”

Shromážděním to zahučelo, jako když za Altajským pohořím větry se odráží. “Zemlju a volju!” (Zem a svobodu!)

Starosta rozkázal rozchod. — Hloučky mužiků rozházejí se do svých příbytků, zabráni do živého rokování, provázeného divokými gesty. Klidná hladina rozrušena slovy mužika Spiridona.

Na carský úkaz sbírají se na vojnu mladí domobranci, — kteří jsou ponejvíce ženatí a jejich mladické manželky stěhují se k matičce.

Vesnici od dolního konce k hornímu běre se tlupa novobranců s harmonikou, z níž vyluzují jednotvárné zvuky za zpěvu nesčetných bohatýrských písní, jimiž opěvovány hrdinné činy na Krymu a Kavkaze. Ale i pro přítomnou dobu se hodící písně zaléhají do dřevěných chat, kde živě rokováno o příští vojně. Muži i ženy v širokém kruhu kol samovaru radostně sebou pohnuli. Vždyť píseň jest duši chlebem.

Austrijce vypudíme,
Germánce ubijeme,
raz-dva — raz-dva.
Důstojníci peníze běrou,
vojáci jen vodu vřelou,
raz-dva, — raz-dva.

Do chaty vešli mladíci. Byli to bílí Sibiřané světlých vlasů, očních tvář, s jakýmsi svým vůdcem, synem ze zámožných Čoldonů, starousedlíků sibiřských. Vasil Arkadič Kumanov zůstal před chatou.

“Zdráv bud’, hospodáři!” pravil jeden z mladíků. “Dej nám požeňhání a my poklonu činíme tvoji rodině.”

Hospodář v rezné košili, opásán širokým řemenem, třikrát se pokřížoval, podal příchozím ruku, — objal je a po způsobu ruském polceloval. Ivan Achimič Krnilov usazuje hosty pod ikony. Trifena, jeho žena, postaví samovar a v polici hledá přespočetné čísky “k pohostění” novobranců. Zinaida, dcera Krnilova, ne více než šestnáctiletá, snoubila se s Vasilem Arkadičem Kumanovem před několika měsíci a nyní přišla zpět k rodičům. Vasil zaplatil za ni 100 rublů starému Krnilovi, jenž své dcery vycenil cenou nezvyklou na Sibiři.

Většina těchto skoro dětských chotí nejeví nijakého zármutku nad touto událostí a zdá se jim, že jsou spokojeny s osudem. Vždyť mnohá šla za muže koupená již dříve za ujednanou cenu mezi rodiči, dostala se do rodiny mužovy bez své vůle. Zinaida v rodině

Kumanově byla méně než služkou. Matka Vasilova ode všech komor a polic nosí klíče na lýkovém provazci po boku. Dcery Kumanovy Nasta, Věra, Apja, všechny Zinaidě poroučí, a 19letý manžel Vasil není Zinaidě ani tolik, co bratr.

Postavení 16leté manželky Zinaidy bylo jako z útulny sirotka a s rozhodnutím vyčkává, až co se z něj vyvine. Ale nejen Zinaida u Kumanovů, tak bylo u Čugrinů, Danielů, Karbovských, Machnových atd. Proto se nedivíme, že hned, jak domobránci loučí se na vojnu, v patách za nimi odcházejí jejich ženy do otcovských chat, jako Zinaida k matce Trifěně. I ty ženy zavírají své chaty, které mají vlastní domácnost. — Zinaida vzala mamičku kolem krku, celujíc jí tváře a s netajenou radostí ji tiskne. V jejím mladém srdéčku nevzkličila ještě láska k muži. Vasil ji chtěl proto, že mu doma řekli, aby ji pojal za manželku. Krnilov dal dceru Vasilovi, protože zaplatil od 20 až do 100 rublů za nevěstu peněz největší. — Zinaida byla jedináček. Onačejší dívka ze vsi. Modré oči, plavé vlasy, v postavě stepilejší, nežli jiné dívky ze vsi. Koštu i jupku nosila pestrobarevnou a botinky její vězely v moskevských galoších. —

"Mamkol" proklouzlo Zinaidě silnými rty Sibiřanky.

"Zinečko!" Trifena její pocely opětuje a zřejmě potěšena tiskne Zinaidu k srdci, jakoby přišla z dalekých cest.

Novobránci kol dlouhého stolu pijí čaj, číšku za číškou, přikusují pirožky (rohlíky). Už tak nečině chodí sibiřskou vsí druhý týden z chaty do chaty, popíjejí čaj, někde kvas i pivo domácně vyrobené a ještě neobešli všechny sousedy. —

Vasil nepočínal si jinak. Konečně i on vstoupil do chaty svého tchána, když jej druhové zavolali.

Pohostěn byv jako ostatní, odešel, jak přišel, aniž by projevil zájem o Zinaidu, její rodiče a budoucnost po dobu jeho nepřítomnosti. Je to jako sta a tisíce jiných ruských duší lhostejných, v nichž

se skrývá, co nejde odbyti jen ledabylým posudkem, ale i po studiích zůstává nerozrušená záhada.

Nejinak počíná si Zinaida. Novobránci odešli, protože odejít musili, popili čaj, poklony odbyty, nic je nezdržuje. Není výjevů a scén dramatických, kdy žena padá muži kolem krku, omdlévá a podobně. Hosudar rozkázal, jdeme — nebude-li nás potřebovat, přijdeme. A proto Zinaida nenaříká, nepláče. Jak šla za muže, tak jde domů, a přijde-li Vasil, na to ještě nemyslí. Tak to činí všichni a snad jinak není a býti nemůže.

Harmoška je libivý hudební nástroj ruského muzika. V těchto zvucích odráží se to, co není viděti na tváři, ale co je v srdci a přetéká přes jeho okraj. Vyluzující směr, jemuž jen Rus rozumí ve chvíli veselí a smutku. Kdo poprvé slyší jednotvárné akordy, nerozpozná ve vriskajících tónech — že zde mísí se všechno, čeho nechápeme. Proto staří i mladí s ochotou, západu neznalou, přijímají hosty, by s nimi pohulali (besedovali), aniž by umlouvali věci pro příští hodinu.

Hlouček novobránců octnul se na návsi a Vasil Kumanov vzpomíná, byli-li již všude. Tovaryš Prosvit počítá zájemky, odlehle chalupy a přichází k součtu. — "Všude již jsme byli."

Pojednou kdosi z mladíků zvolá: "Spiridon!" A všemi ústy: — "Spiridon! Ten nám ještě dlužen požehnání."

Na konci osady Bolotnaja před nedávnem usadil se mužik, jehož jméno jsme již slyšeli. Vypráví se o něm, že je dovedný plotník (tesař). Pracoval v Kronštatě v loděnicích. U starosty obce přihlásil se jako vystěhovalec Spiridon. A že nebylo v celé vsi příhodnějšího místa pro chatu, postavil si ji až na nejzazším konci u cesty na stepi. Za nedlouho šla o něm pověst, že je pilný, příčinlivý, že si přinesl několik sotní rublů a že umí vyprávěti věci o světě, kterým Sibiřáci nerozumějí, ale rádi je slyší a jemu přikývají.

Starosta Sergij Kurgan měl si- ce jakýsi úkaz od volostní policie,

aby si všimal nových usedlíků, ale dosud nebylo příčiny Spiridona sledovati. Tak jako on přicházejí i jiní na Sibiř. Pravitelstvo (carská vláda) těm nejchudším vystěhovalcům přispívá na člena rodiny po 9 rublech. Co neutratí po měsíční jízdě, zbude na nejnútnejší. —

Podpory této Spiridon nepotřeboval. Jel na vlastní útraty a ještě jiným pomáhal. Takový člověk rázem zjedná si úctu a brzy se o něm vypráví na sta verst. V tu chvíli však policie sleduje jeho činy a často dříve, než jeho činnost vejde ve známost, ztrácí se v neznámo.

Novobránci zamilovali k nově vystavěné chatě. Stěny chaty prozíraly novotou. Trámy položené na sebe připadají nám jako klíčka na ptáky, jaké sobě dělávají kluci na našem venkově z bezového dříví. Skuliny ucpané mechem, a když tlačí se sibiřská zima, rádo oko spočine na útulek sibiřského obyvatele, v němž tak milo se beseduje. —

Spiridon, mužik nepatrného vzrůstu, pohyblivého těla, pronikavých očí, vyšel přichozím vstříc na zápraží své chaty. Dva břizové stupně vedou do příbytku a na těch zůstal Spiridon stát.

"Vitání bud'te, hosté, do mé chaty!"

Novobránci se pokřikovali, — sklonili šij, celují se se Spiridone. Obvyklá ceremonie skončena. Zasedli za stůl z nehoblovaných prken.

"Přijměte u mne pohostinství! Jsem vám vděčen, že nepohrdnete číškou čaje u chudého Spiridona!"

"Neznáme rozdíl, je nám každý bratrem, at' chudý či bohatý," pravil Vasil.

"Slavná řeč, kterou poprvé slyším na Sibiři," pochvaluje si Spiridon.

"My se loučíme se všemi obyvateli naší milé vsi, nevyjimaje nikoho, vždyť kdož ví, zda ještě jednou ji uvidíme," pokračoval Vasil. —

Spiridon popotáhl bradu, pak jeho obočí ztemnělo, oči nabyly divného lesku. — Změřil hochy a pravil: "Slyšeli jste jméno Kron-

štadt?"

Přítomní nijakým způsobem nedávají najevo souhlas.

"Tedy povím vám o něm. — V městě tom jak v kotli to vše, a z toho vyvřeného donesl jsem si došti až na Sibiř. Že mám toho došti, podarují vás dárkem na cestu. — Vojná není má, není vaše, vojna je těch lidí, kteří nás nemilují, naše práva, naši zemluje a volju."

Novobrancí udiveně poslouchají a zdá se jim, že Spiridon roste.

"Vojna je proto, by mně, vám, nemuseli dáti to, co západní mužik svobodně užívá. V loděnicích vyprávějí, že, když se z kotle vařícího odeběře, přestane překypovat. Na čas oddálí to, co už teď by musili dáti. — Proto k čemu vaše útrapy, zmrzačení, smrt? — Chraňte paže pro věci své, až vás zavolá hlas, kdy dělena bude země; pak již svoboda přijde zároveň."

Novobrancí udiveně vzhlíží na Spiridona, ještě nikdy neslyšeli podobných řečí, a proto nejsou jim jasna slova jeho, načichlá západními větry, dujícími z Němec, jež pohlouznily Spiridonovu hlavu.

Zdá se jim, jakoby tento pohyblivý mužik několika slovy do jejich, až dosud klidných srdcí zasel nepokoj, cos neznámého, čeho nikdy nepocítili. — Vasil Kumanov dosud zůstal státi, nohy vypověděly službu, vnitřní hlas mu praví: Nevstupuj pod střechem mužika tohoto, budeš stížen neštěstím!

Spiridon zpozoroval náhlou změnu mladíků a jejich nerozhodnost. A protože někteří z nich již odcházeli, změnil tvář a laskavě vybízel novobrance k pohostinství. —

Besedování u Spiridona nebylo dlouhé, řeč vázla a mezery vyplňovala hra na harmošku. Spiridonovi stačilo, co byl řekl. Předvídal, že menší dávky jsou stravitelnější a lépe účinkují, a sám se v nebezpečí nevydává. Časem si vzpomenu, co jim řekl, poví druhým — ostatní. — Spiridon nedomyšlel.

Novobrancí vyšli ze Spiridonovy chaty a ubírají se středem vsi. Sibiřáci dnes slavi tak zvaný carský svátek, to jest svátek někte-

rého člena carské rodiny. Takový svátek připadne na každý týden nejméně jeden.

Širokou návsí přehledněme od jednoho konce k druhému. Vždy za desátou chatou strmí do výše několik metrů dlouhé ráhno, jímž se váží voda ze studně. Před chatami není zahrádek, lavice či kláda ku posezení, hospodářem pořízená, neschází nikde. Pohodlí na nich užívají sibiřáci nezřídka i v zimě.

O prázdné chvíli však je milá podívaná. Pestré chomáče besedujících živě roklují o časových příhodách. Zajímavé je, že tito lidé, kteří nepročitají žádných novin, vypráví novinky, doslechnuté v městě a potom čerpají látku k mluvení z hluboké studnice ruských zkazek, jež jsou bohaté k nevyčerpání.

Novobrancí vyšli z horního konce Bolotnaje a jednotvárný hlas harmošky nese se osadou zpěvem doprovázen.

Serbiju, Serbiju.

kdo tebe rozrušil,

raz-dva — raz-dva. —

Bylo to již poslední den a proto hulali bez konce. Než projedou Sibiř, Ural, Rusko, vyspí se dost a dost. Sváteční odpoledne sklánělo se k večeru. Ze dvou stran, kde z osady vedou cesty na step, přichází skot s pastvy do stáji, otevřených a nechráněných před deštivým počasím a zimou, na nocleh. Na návsi zvedl se prach z rozmělněného trusu, kterého leží na zemi dobrá vrstva a za letní doby prosycen je jím vzduch nad osadou. Slunce již zašlo za břizovým hájem, step černá, a citelný chlad s tmou se blíží v zápětí.

Z poslední chaty vyběhl výrostek, uzavřel bránu do vsi vedoucí, by za doby noční dobytek, — který volně pobíhá, nevyšel na step na pospas divoké zvěři. Nad střechami neladně položenými sklonila se již čirá tma. Sváteční besedníci jeden po druhém mizejí v útrobách chat a jen ti nejmladší jakoby se nemohli nasytití celodenní zahálky.

Nočním tichem, který bez soumraku hned nastává, nepřestává kdos vyluzovati odměřené zvuky

harmošky. Hraní je již do omrzení, ale Sibiřáka neunaví, nerozčílí. Slyší ji od narození a ještě když jeho mrtvé tělo ukládají, zahraji znovu.

II.

Novobrancí odešli na vojnu. — Ještě více sesmutněla osada, choulící se zimou, sama o sobě již ponořená v polozimní spánek, jež kvapem se přibližuje. Hospodáři vyhazují kolem chat hluboký příkop a nabytou hlinou chrání násypem chatu od promrznutí. Ku východu z chat tvoří z dlouhých tyčí ohrady, by sněhové vánice měly se oč odrážeti a závěje sněhové zůstaly za touto zdí. V samotné chatě je vstup do dolíku pod hlavní jizbou, kde jsou uloženy zemáky, zeli, takto uschované před mrazy. Pod velikou pec, — která zabírá čtvrtinu jizby, stěhuje se kohout se svými družkami, a toto místo mohlo by jim záviděti všechno domácí zvířectvo.

Ubohá skotina, jejíž čas oplození připadne právě na kruté měsíce zimní! Stane-li se to v noci, zmrzne vylihnuté telátko v tu chvíli.

Sotva jsou hospodáři s těmito ochrannými pracemi hotovi, obloha, až dosud jasná, zachmuří se olověnými mraky a sype se sněh, jenž se ukládá na připravenou zemi. Čtyřdenní sněhová metelice stačila, aby step opět zkrásněla. A ti, kdož u zkomírajícího léta zachvácení byli teskností, rozjasní své tváře, neboť nový háv stepi v ničem nezadá létu.

Smutek, uhostěný v chatách po odchodu novobranců, — nejdříve zmizel u těch nejmladších žen.

Šestnáctiletá Zina velmi rychle vpravila se u mamičky znovu do starých poměrů a bylo ji, jakoby přišla po zkušebním kursu k milému krbu otcovu. Rychle zapomněla na Vasila, který jí dosud nebyl milencem, tím méně manželem. —

Kdo vzpomíná odešlých, jsou matky, ale ruský bol je v srdci.

Přišelou zimou přišel do kolejí jiný život, vyměřený tomuto období. Mužici jezdí do lesa, ženy snášejí s půdy vřeten a kolovrátky. Budou přástky a kolik aršinů plátna napředě hospodyně, tolik

rubášků má rodina.

Trifena, matka Zinaidy, určila rozvrh přástvy: "Letos počneme u nás přísti pondělí. Sezvala jsem tetu Danielovu, Korsinovy, Bistrickiju, Kurganovu. Právě, aby vystačilo na týden."

Abychom porozuměli rozdělení Krnilovy, dodáváme: V pondělí jmenované ženy a jejich dcery předou v chatě Krnilově. V úterý u tety Danielovny atd. V pátek se netká, neb látka v tento den vyrobená není žádoucí, kdy je uctívána památka smrti Kristovy. V tom pořadí, jak vpředu označeno, skoro za tmy, ženy a dívky shromáždí se v určité chatě, sebou si nesou předivo i kolovrátky. — Přástva podobá se velkému besedování, kde vřetena celý den rychle se točí a nitky navínají, ale jazyk žen při tom nezahálí. Podivno, že zima nepoměrně dlouhá ženám k předení a povídání nestačí. O celodenní nasycení stará se táž hospodyně, u které přástka se odbývá.

Chata Ivana Achimoviče Krnilova slynula vždy pohostinstvím. Trifena byla rodilá Polka z mohylevské gubernie a katolička. — Před dávnými léty vystěhovala se na Sibiř, ježto v gubernii neměly země. Ivanu Achimoviči, carskému vojáku, molod'ci, zalíbila se Trifena, sloužící ve dvorci u statkáře. Ivan Achimovič byl pravoslavný, Zinaida zůstala po otci. V Bolotnaji nebylo církve ani kněze. Bylo odtud do města daleko. Před lety bylo ještě hůře. — Celé dny jel koňmo, či na saních, než přišel k obydlí lidskému. — A proto knězi pravoslavní, řidčeji polští kolonisté, občas navštěvují vesnice a samoty a pokřtí narozené tam děti. Nezřídka se stává, že takové děti již běhají po stepi. — Bat'uška-pravoslavný kněz, jehož podmínky existenční přec jen jsou lepší než katolicko-polského kněze, může dříve objeti svoji koláturnu. —

Trifena zachovávala svoji viru, přes to však byla u pravoslavných žen oblíbená. Ve dvorci osvojila si mnohé, čeho mohla v životě upotřebiti a býti nápomocna radou svým družkám méně zkušeným na

Sibiři. Tyto okolnosti často nutily sousedky, vyhledávati Trifenu. — Proto den přástvy u Krnilovů rovnal se dnu svátečnímu. Bořč, zelná polévka, byla docela jiné chuti, než jako na příklad u Bistrickích.

První den po neděli již dostavila se jako první teta Arefa Danielovna. Postavila kolovrat na své místo, kde sedávala loni. — "Bud' požehnaný dům tvůj, Trifeno!"

"Dejž Bůh, by požehnání vešlo na nás na všechny!"

Když přišly i ostatní ženy, tu Trifena rozsvítila velikonoční svíci před ikony, a tichá modlitba vznášela se k nebesům za početi díla.

Po krátké modlitbě prostřela Trifena hrubé plátno na stůl, jež sloužilo za ubrus, a milými slovy pobízí družky k zasednutí ku stolu. —

"Prve, než počneme přísti, je třeba posílniti nejen ducha, ale i tělo. Připravila jsem polévku, jakou vařívala jsem ve dvorci na Rusi v Mohylevě."

Teta Arefa Danielovna, vrásčitého obličej — neboť sibiřské ovzduší vtiskuje i ženám na tváře podivné rysy, jak u mužů tvrdost a odhodlání. Ženy odporují jako by břízy kolem vsi. V mládí tváře rdí se jim do nachova jako stepní květ, v stáří jsou jako zbrázdělá kůra stromů.

"Trifeno, slyš! Kumanovi, úzce zpříznění s tvou rodinou, nejsou v našem kroužku?"

"Jsou na samotě a těžko by docházeli, my k nim a oni k nám," pravila vyhýbavě Trifena.

Arefa však nebyla spokojena touto odpovědí a zapřádala další nit hovoru, jako její konopné vlákno na vřetenu.

"K Bistrickoj není blíž, Kurganovi jsou v Čoldonské čtvrti, — a přec neměřila's cesty k nim?"

Trifena se zapýřila, a protože hned nenalézala slov, pravila po chvíli:

"Slušelo by, že Kumanovi jako první měli býti pozváni na přástky. Což však nevíš, jak se Vasil zachoval k Zinaidě? Odešel na vojnu bez poklon a požehnání. — Na návsi potkal durného (hloupě-

ho) výrostka, však jej budeš znáti, Vaňka Durákova, a prodával mu Zinaidu za 5 rublů."

Vřetena se rázem zastavila, ti-cho hrobově zavládlo v jizbě, a desaterý oči zabodly se v stepilou postavu Zinaidinu. Tato, aby ušla tázavým pohledům, skryla obličej v dlaně a štkala. Byla to malá přetvářka Zinaidina. Je to přec jen pro každou ženu pokořující zahanbení, třeba i na Sibiři, kde vyskytovaly se i dříve případy, třeba jen ze žertu, že muž prodává ženu jinému.

Po tomto mlčení uchopila se slova opět Danielovna. Z očí jí srší náhle vzplanulá zlost. "Čert zná, co to za plemeno, tihle Kumanovi! Jsou prý na Sibiři v třetím kolenně, a kdož ví, proč děd sem byl vypovězen."

Dosud mlčící Kurganová sebou pohnula. "Proč? Nejlépe by vám pověděl můj Sergij. Děd Vasilův, Arkadij Kumanov, usadil se na Sibiři opodál cesty, vedoucí ku Kainsku; dosud tam jsou stopy, kde stály stáje skotiny. Z Ruska prý byl vypovězen pro vraždy."

Až dosud tiše seděla Marona Bistrickaja. Byla to žena sešlého těla a celá její postava svědčila o tom, že mnoho přetrpěla. Manžel její byl stařešinův syn a velice si na tom zakládal. Byl pijan a v opilství všem vyprávěl o hodnosti svého otce. Marona je matkou mnoha dětí. Dcery velice těžko se provdávají a synové nemohou sehnati ani povinný peníz za nevěstu. Dotaz Arefy Danielovny a odcloněný závoj Apjou Kurganovou z rodiny Kumanovy, dodaly ji odvahy, ač předem tušila, že její trpká slova dotknou se těžce hostitelky.

"Sami jste vinni! — Zachvátila vás síla. Kateřina II. (obraz na storublovce) byla vám milejší, než můj Nikolka. Ano, Kateřina vám učarovala! Teď ji asi máte v sunduku (kufr či zavazadlo), Zinečku doma a Vasila na vojně. Můj Nikolka neměl storublovky, měl jen jméno Bistrickij a chatu na zboření. Ale jeho zlaté srdce nemá ceny za sto rublů? Potomek vrahů s prokletým jménem, s výstavnou chatou se třemi širokými

okny ve štítu, plný jasčik (kufřík) rublovek, na nichž lpí krev."

Zinaida se dala do pláče, padla matce Trifeně kolem krku a hořce zalkala.

"Mamičko, má drahá mamičko, nikdy už nechci vstoupiti do chaty Kumanovy!"

Trifena hladí Zinaidu po vlasech. —

"Beruško, ne, nikdy už tam nepůjdeš!"

Obrátila se k Maroně. "Vím, chybili jsme, ale toho jsem se nenadála, že mám tak trpkou pravdu říkneš! Tvůj Nikolka je dobrý hoch, ale neměl vážného úmyslu se Zinaidou."

"Že neměl? Obával se, že jej vyženete, protože nemohl ukázat zelený papírek omamujícího vlivu." —

"Já ani Zinaida neměly jsme v tom poslední slovo. Hospodářem je Ivan Achimovič Krnilov," odtušila Trifena.

"Vím, vím," praví rychle Marona, "proto lpí na penězích, že má tak mnoho dětí?" uštěpačně dodala.

Ostatní ženy za stupňujících se výčitek byly již netrpělivé. Arefa Danielovna, původkyně sporu, — počala konejšivým hlasem:

"Vasil je na vojně a Nikolka těž. Prvý jako novobranec, druhý jako dobrovolc, a kdož ví, který z nich se vrátí? Co dosud nebylo, může se státi — osudy lidí jsou divné."

Zinaida osušila slzy, a Trifena jest částečně usmířena slovy tetinými. —

Malá rodina srážka přešla jako jarní bouře přes sibiřskou step. V jizbě zjasnily se tváře, kolovrátky vrčí, civky tloustnou, díla přibývá. Nit' přediva pilných žen, jež poutá k sobě mladé i staré a vyplňuje ponurou zimní dobu, jakoby se na okamžik strhala.

Obvyklý přechod z vážných vztahů, více méně trpce dotknuvší se tajuplných strun srdce našeho, je závadou, že nemůžeme hned překročiti ze žalu k veselosti a naopak. Nebylo jinak ženám sibiřských mužiků.

Po té Arefa Danielovna, osvojující si více práv jakožto příbuz-

ná Krnilových, načechrala další tkáň hovoru, z níž opět vzejde prýstící pramének, jenž se převálí přes oblázek v cestě ležící a jde dále v ujetých kolejkách.

"Osudy lidí jsou divné. Vasil Kumanov byl zlý, když býval ještě malým chlapcem. Pamatuji na jejich účastku (část pole) "Prolo-maja", později v ornici přeměněnou step, chráněnou před větry kol dokola březovým hájem. Děd Arkadij založil zde studánku pro robotníky v době letní. V těch místech pod povrchem vrstvy hlíny protéká pramen a otevře-li se země, rychle voda naplní nádržku Arkadijem připravenou. V studánce koupala se žabka, vyhřívala se na slunci a chytala každý den mouchy. My jsme ji všichni znali, a starý Arakadij říkával, že čistí vodu. Nikdo ji tedy neubližil. V zimě prý zalezla do bahna ve studánce a tam prospala sibiřskou zimu. Tak bylo drahá léta. Ve vsi přibýlo mužiků, les řidnul, bylo obděláno více ornice, ale studánka sloužila všem v čas potřeby. Nejen robotníci, ale i jedoucí lesem Kirgiz slézal s koně, aby uhasil svoji i konikovu žízeň. Za noci přicházela smečka vlků, občas huňatý medvěd a střežili vodu ze studánky. To však nebyli všichni. Za slunných dnů hemžil se les zmijemi. Suché listí a větve pod hladkými těly šustí a praská, mají ke studánce svou cestičku, již říkají "hadi". Našli ji i žuravli, nebeští ptáci, bez jejichž skřeku byla by Barabinská step hluchá, bez života.

A tito všichni věděli o studánce, znali ji a občerstvovali se její vodou, již žabka čistila a střežila. Bylo tak od dávného mého mládí a žabce nikdo neubližil. Hladový vlk, bručivý medvěd, úskočný had a tím méně žuravli nebyli žabce postrachem. Před nimi hopkuje, lapá mouchy, jako věrná strážkyně vody ve studánce."

Arefa Danielovna se odmlčela. Narovнала ohnutý hřbet od větena, jakoby chtěla nadýchat se čerstvého vzduchu. Ostatní též zastavily.

"Jen co je pravda, umíš, Arefo, vyprávěti!" řekla matka Bistricka-

ja. —

Zina měla již docela osušené slzy a šťastná přiskočila k tetě Arefě.

"Teto, zlatá teto, pokračuj!"

"Zajisté, avšak nesmíš se horšiti, když budu vyprávěti o Vasilu."

"Vasil? Hm, což mi po něm? Je na vojně a já jsem doma, a kdyby zítra přišel a dával za mne dvě "Kateřiny", vzdorovala bych. Ani otec by mne již jemu nevydal."

Rozhodnost Zinaidy zakolísala Arefou, a Marona Bistricka upřela na Zinu pronikavě oči.

"Zino, nešla jsi za muže dobrovolně. Která z nás nebyla vydána za muže, když za nás rodičům vyplatil žádaný obnos? Pravoslavná víra nedovoluje měniti muže, — a nedej Bůh, abys byla za to potrestána."

"Za druhého nejdu, ani jiného nevyhledávám, jsem spokojena s nynějším svým osudem," pravila rozhodně Zinaida.

"Nebude tak vždy, milá děvečko. Bude se ti stýskati možná i po Vasilovi."

Zinaida pohrdlivě pohodila hlavou, a její pletence, — jakých zřídka zřítí u Sibiřanek, svezly se na ramena. Matka Trifena pohlédla na dceru a energicky řekla:

"Ani já nesouhlasím s úmysly Zinaidinými. Doufám však, že pro přítomnost není příčiny k jinému rozuzlení. Vojny v Rusku obyčejně dlouho trvají, což bude mít nepopíratelný vliv na mladistvé rozumy Zinaidy i Vasila."

Besednice se zadostučiněním přijaly opatrná slova matky Trifeny a žadoní na Arefě, by pokračovala ve vypravování o studánce. —

"Naše ves Bolotnaja byla poloprázdná. Mužici sklízeli chléb (obilí). Velcí i malí byli zaujati jedinou starostí, aby z parných dnů co nejvíce vytěžili ku sklizení svých zralých plodin. V sibiřské znoji vše bledne. Ženci kladou na vypráhlou zemi zralý klas. Žízeň v hrdle páli a "vodák", ač již dávno odešel, se nevrací. Mrtvé tiicho vůkol se prostírá, step a všechno na ni je jako uvadlý klas. — Žabka slyší vodákovy kroky, sko-

čí do studánky; znala své lidi, ale tohohle výrostka, který nabírá vody ze studánky pro prvou žen, se bojí. Včera vyhrývala se na slunci a on polapil ji nic netušící, do nožky zabodl ji trny ze šipu lesního a pustil ji potom na svobodu. Žabka svíjela se bolestí a nemohla doskočiti studánky. — Na štěstí přiletěli žizniví žuravli a starý vůdce trny jí zobákem vytáhl."

Ženy si domyslely, kdo onen nezbeda byl, ale Zinaida chtěla se přece otáztí, když se však Arefa chystala pokračovati, potlačila svou zvědavost.

"Sotvaže přišel vodák po druhé ke studánce, již se ohlížel po žabce. Tato však zalezla do bahna. Vodák si řekl: "Počkej, já tě dočkám a tak dlouho zde budu potíchu sedět, až vylezeš a potom uvidíš, co Vasil umí."

"Ach!" — jakoby jedněmi ústy zvolaly ženské.

"Přímě tropické vedro způsobilo, že Vasil, sedící u studánky, — sklonil hlavu a za chvíli chrupal, jakoby sibiřskou břizu řezal. Vodák sladce v trávě spí, sní o žabce, jak ji píchá trny do jejich nožek a ona nemůže ke studánce. — Zajisté to byl sen příjemný, neboť se vodák usmíval. Žabka vyskočila ze studánky a spatřila již spícího vodáka, vesele si zakuňkala:

"Spi, hochu, krásný sen,
že mě máš v moci své,
a než slunce zajde jen,
odplata tě nemine."

Žabka hupká, mouchy lapá, o, jak je svět krásný! Nevšimá si více vodáka. Na účastku řinčí kosity, žencům slina na jazyku schne. Ústa mají okoralá, ni vánek osvěžující nezaželestí vzduchem.

Žízeň dostoupila vrchołu. Sekáč vyšel na zvědy. Cloní rukou oči před bodavými paprsky slunce, zírání na oasu bříz, zda neužije vodáka. V neznámé předtuše se vzchopí, odhodí kosu a běží slabě vyšlapanou pěšinkou k místu, kde prýští chladivý pramen. — Náhle bylo vodákovy procitnutí. Rány sekáče nemilosrdně a hustě přišli na hovicího si Vasilu, až lesy jeho křikem se rozhlaholily několika násobnou ozvěnou."

"Charaš!" (dobře tak) libovaly si posluchačky.

I Zinaida se smála, že její Vasil dostal výprask.

Danielovna se nedá strhnouti projevy a praví:

"Nepadne jablko daleko od stromu a jestli děd Arkadij Kumanov má na svědomí tajemné věci, vnuk jeho Vasil Kumanov za výprask sekáčův u studánky pomstil se žabce i studánce způsobem zlomyslným a ukrutným. Jednoho dne, kdy ženců nebylo na stepi, zašel Vasil na step, motykou žabku zabil, studánku rozkopál. V zápětí přišla zima, sněhy zavály sibiřské kraje, a na příhodu se takřka zapomnělo. Příští léto vzpomněli lidé na studánku, — šli po známé stezce, studánky však nebylo. Učinili totéž, co před léty Arkadij; kopali ještě více rýči do hloubky, však marně, pramen živé vody se ztratil."

Lesem jede na koni Kirgiz, pastevce bolotinské skotiny, zastaví koně a praví: "Marné vaše počínání! Vody nebude! Zlatá žila vodní zmizela po smrti žabky. — Žabka byla zakletá dívka našeho náčelníka Sa-ra-fa-na Va-sá a čekala vysvobození, až tudy na koni pojedou z kmene Sagajců, prabývatelů Sibiře, a Va-su vysvobodí. Ze však předešel jej Čoldonský výrostek, propadne tato část Sibiře zkáze a my Kirgizové z této oblasti se stěhujeme dále na východ. Ani Čoldon však neujde trestu. Čin chlapce zachvátí kletbou celý rod. Kletbu z rodu toho sejme dívka, která se z donucení provdá za Kumanovce. Mnoho trpětí bude, ale vysvobodí ji zvláštní událost."

Arefa Danielovna domluvila, upřela své oči na Zinaidu, že tato pohledu jejího nesnesla a bezděky sklopila oči. Poslední slova působila hlubokým dojmem. Vřetena se zastavila po druhé, ruce klesly, před zraky teteli se nešťastná zakletá dívka v podobě žáby u studánky, když je zničena ze zlomyslnosti. A opět ústa nedovedou projeviti slov odhadu pro přítomnost, tím méně budoucnost, — ale všechny se shodují v jednu bytost Zinaidinu, že předpověď pastev-

ce Kirgizského na ní samé se má splnit. Jedna žena ovšem o tom pochybuje, je to Marona Bystrická, neméně trpitelka od zlého muže a pijana, jakoby vystihla myšlenky ostatních.

"Na jak dlouho? Vojna se přechká, mír nastane, ale trápení se zlým mužem je nekonečné. Nebyl můj muž v Krymské válce? Přišel i do zajetí na Kavkaze a myslíte, že se polepšil? Co jsem s ním zakusila, že tomu není konec!"

Zinaida propukla v pláč. Trife-na nedovedla se opanovati a plakala s ní.

Neradostný byl první den prástky a již se schylovalo k večeru. Ženy se odmlčely v zadumání.

Tu bylo slyšení štěkot psů a křik se zvětšoval. Zinaida nahlédla do okna a zvolala: "Baťka (otec) jde domů!"

I u ostatních chat stály saně, psi radostně všude dorážejí. Mužící vrátili se z lesa a dovezli břízové dříví na otop. Dvakrát až třikrát týdně mužící jedou v les, holé břízy každou zimu čekají, — která z nich bude tou poslední. — Nemilosrdná sekera, řízená rukou člověka, rubá jednu po druhé a tyto padají jako do měkkého pápěří do sibiřského sněhu. Nehospodárný mužík vybírá z mocného těla břízy nejpěknější částky, ostatní ponechává zkáze. Proto mizí tito strážcové stepi, která se víc a více rozšiřuje na pustou pláň, kde zimní burany (vichry) provádějí svoje divoké tance a za léta kolmo pražící slunce spaluje zbytek stepního života.

III.

Pro dnešek předání skončeno. Vřetena a kolovrátky postaveny v koutě stranou, a ženy se poklonami rozešly.

Do jizby vešel hranatý mužík vyššího vzrůstu, v oviněné čepici, a setřásal se sebe sněh. Zarostlá brada plná ledových střežůlků, z nichž jeden po druhém v teple světlice padá na zem, rozpouštěje se ve vodu.

Boty na noze mužikově jsou obaleny namrzlinou. Sundává je a klade na pec, kde již také nasáklá šuba zaujala své místo. Pak, po-

křížovav se před ikonou, unaven usedl k vyhřáté peci.

"Černá robota!" pronesl polohlasně a svěsil hlavu až na prsa.

Trifena dosud šukala s úklidem po prástce a nevšímala si příliš Krnilova. Když však spatřila její ztěžka usedati na lávku, přiskočila k muži.

"Ivuško, čeho postrádáš?"

"Trifeno, ty víš, že les mne vždy dodělá, jsem jako zbitý!"

Trifena hladila Ivana Achimoviče po vlasech.

"Odpočineš si. Zítřka je carský svátek, můžeš celý den odpočívat."

"To nejde! Nemám zástupce. V létě ještě. Zinaida oře, vláčí, dovede seděti na koni; ale v zimě nemohu ji přec vzít do lesa."

Obličej Trifeny zesmutněl; sklonila hlavu k Ivanově.

"Nemohu za to. Bůh přelaskavý obdařil nás Zinaidou, následníka nemáme."

Zastřela si obličej a zaštkala.

"Upokoj se, Trifeno, nechtěl jsem se dotknouti tvých citů. — Řídím se slovy, jichž jsem dávno slyšel: "Co Bůh činí, dobře činí."

Zinaida právě přišla zvenčí. — kde shazovala ze seraje (kolny) seno koním na umrzlou zem a postroj schovala v komoře. Když spatřila rodiče u sebe a matku slzy stírající, zarazila se.

"Mamuško!" zvolala a vrhla se jí na šíj. "Proč pláčeš? Jistě pro mne!"

"Má beruško, nic se nestalo, — baťka je unavený a litovala jsem ho."

Zinaida pustila matku a objala otce.

"Tatíčku, ode dneška budu jezdit s tebou do lesa. Matka ať přede s ostatními, já mám dosti aršínů všeho plátna, plný kufr, — však je dosud u Kumanovů a kdož ví, budou-li mi její chtít vydati, ale přes to mám rubášků dosti."

Krnilov zvedl hlavu a popatřil na Zinaidu.

"Zmrzla bys mi ve stepi, pro dívky za nepohody není les. My muži máme co dělati. Bude-li nej- hůře, podívám se po nějakém robotčím Kirgizu, aby mi pomohl dřeva z lesa do dvora navoziti."

"Kirgize nebež do chaty!" pravila dcera odmítavě. "Příliš páchne a co on roboty nadělá, taky já učiním, na jaře pak sednu na koně a pobráním účastek a ty jen můžeš ze zemljanky (chata v zemi) na mne se dívat."

Ivan Achimovič za to pohládl Zinaidu po vlasech.

"Hodná jsi, Zinečko," a na jazyk přinesla mu slina "dostaneš hodného muže" — ale slinu spolknul při vzpomínce na Vasila.

Ve všech rodinách na vsi byla hojnost synů a dcer, což je sibiřskému muži živým pokladem. — Ruský mužik není zachvácen strachem západu před mnoha dětmi, nezná oné bázně, jak jich užíví.

Okolnost, že nemá Krnilov mužského potomka, těžce na něj doléhala, a nebýti obapolné lásky mezi manžely, ještě hůře skláněly by se jejich hlavy na prsa a snad by pak následovalo i přísné odloučení.

Ani sibiřská žena není prosta pomluvačnosti, jako ostatní její družky na celém světě. A proto i k uchu Trifeny často donesla se pomluva: Tot' trest Boží! Ona katolička, Ivan Achimovič pravoslavný. Proto nemají ani nemohou mít většího potomstva.

A přec víra těchto lidí nesetkala se nikdy, aby se pak srazila v nějaké protivě. Tato zůstává v každém jednotlivci a omezuje se toliko v modlitbě a uctívání ikon v domácnosti.

Po léta neslyší slova Božího z úst kněze, ve vsi není kostela a město příliš daleko, ale oni zachovávají, jen co slyšeli neb naučili se před dávnými lety.

Po malé dumce Ivana Achimoviče Krnilova vyndala jeho žena Trifena pomocí železných videl z vnitřku pece hrnec, v němž je od rána zelná polévka, uvařená pro celý den. Vždy po jídle zbytek se uschová do pece, kde je stále teplo a pokrm udržuje svou dobrou chuť a každou chvíli možno jej použiti.

Polévku vylila na mísu, rozdala dřevěné lžice a po krátké modlitbě zasedli k jídlu. V tom okamžiku jakoby z kouřící se polévky vystupující páry odnášely sebou

chvilkovou zachmuřenost tří lidí.

"Trifeno!" pozdvihl Krnilov oči k ženě a skoro šelmovsky se usmíval. — "Zina prý bude jezdit se mnou do lesa."

"Proč by nemohla? — Nasta a Kát'a Bistrickij jezdí také a často i samy. Bratři odešli na vojnu a starý je více opilý než střizlivý, a nechtějí-li v chatě zmrznouti, obléknou šaravary a boty, přetáhnou na sebe šubu a jedou. Právě přivezly na dvou saních nejméně dvě sazeně (sáhy) dřeva. Nikdo by nerozeznal, jsou-li to boletenští hoši či dívky."

"Máš pravdu, Trifeno, málem bych zapomněl. Jedna z dcer, Apja, šla za muže, nepoznávám, je-li blbý, či nese-li rodové znamení. — Na vojně ho nechtěli, je doma. — Do lesa v zimě nohou nepáchne. Celý den vydrží ležeti na peci, pot se mu s čela leje a slova z něj nedostaneš. Onehdy dozvěděl se, že 40 verst odtud vaří samohonku (vodku), zapřáhl siváka a pro jednu butulku (láhev) vodky ztrávil mimo dům dva dny."

"A přivezl?" tázala se Trifena.

"Kdež pak!" pokračoval Ivan, "po dvou dnech přijel jako bezduchý. A když se ho tázali, kde byl, nedovedl ani odpověděti. Až posléze z něho vyšlo, že byl na stepi od kulátů (loupežníků) přepaden a butulku vodky že mu sebrali."

Zinaida se srdečně zasmála. — "A koně a saně loupežníci nechtěli?"

"Bůh zná," řekla Trifena. — "Rozhlédneme-li se po naší vsi, nikde, můj milý Vaňku, nenajdeš, kde by něco nescházelo. — Nám syn, Bistrickij nemají hospodáře, je opilec. Michnov jen rozumuje, pracovat se mu nechce, beseduje u Spiridona. Chodí k tomuto půl vsi, ale nikdo z nich už nemá co jíst."

"Spiridon je živí slovy," pravil Krnilov. "Stále cosi slibuje, čemu oni nerozumí a ovšem já také ne. Poslouchají ho, jak na Paschu baťušku kněze v Kainském kostele. Co Spiridon přišel do naší vsi," — pokračoval Krnilov, "zle se daří těm, kdo jej slyší."

"Novobranci též prý mu učinili poklonu," pravila Zinaida.

"Zinečko, nic by to nebylo, je

to dávný zvyk, loučení; ale právě ta slova, která k nim mluvil, jen ta aby nenesla zlé símě," postěžoval si zkušený Krnilov. "Nevím, nevím, kam mohou vésti taková slova, nabádající k nevěrnosti, a mluvit, že vojna není naše, ale carova!"

"Kdož to řekl?" tázala se Trifena.

"Kdož jiný, než Spiridon."

"O", zaúpěla Trifena, "zle se jim povede, budou-li se těch slov držeti!"

"Michnov na Spiridonu lpí a už prý ani samovaru v chatě nemá."

"Baťuško!" zvolaly obě ženské, neb jen ruská žena dovede pochopit domácnost bez samovaru. — "Baťuško, a jak připravují čaj?"

"Hm, jak?" posměšně řekl Krnilov. "Když snědí polévku, naléjí do hrnce vody, naškrabou do ní kirgizský cihlový čaj a je nápoj."

Zenské spráskly ruce.

"Toho jsme ještě neslyšely!"

"A bude ještě huře," prorocky řekl Krnilov. "Proč až dosud oplývala Sibiř chlebem a máslem? Protože neznal mužik vrtochů takých ruských pivandrovalců. Z Moskvy vyslali inženýry, aby každé sibiřské obci určili hranice a co kázal Spiridon? By kopky hlíny, zvané hranečníky, mužici rozházeli, řka: Chtějí vám zameziti vstup do širého světa. Všecko patří vám! Když nebude dostatek dřeva ve vašem okruhu, pojedete se za okruh a toho právě oni nechťejí. Skot nesmí za hranice a účastek změnit za výhodnější. To jsou panské čáry máry na škodu mužika." — Mužici zvedali ruce proti Moskvě a Petrohradu, kde seděl na trůně svých předků muž sice dobrý, obklopený však lidmi, kteří neznali potřeb své vlasti, veleřiše carovy. A snad on jediný tužil valici se neštěstí na říši a na něj, před nímž nebylo lze uniknouti." —

Nad vsí Bolotnaja snesl se soumrak, v chatách však nerozsvěcovali. Ač Rusko má naftových dolů daleko více než jiné říše, přec i sibiřskému mužiku je drahým světlem. Nemá zač tržiti peníze a tak

koupiti pro domácnost to nejnужnější. Noc je moudré zařízení času a po denních starostech tajuplný přikrov, který skryje všechny nerozřešené otázky, na několik hodin odsune, a když poslední jitřenka nad stepí bledne, stává se, že, co včera se zdálo nemožným, dnes jeví se takřka samozřejmým a lehce řešitelným.

Přece však v jedné chatě na konci vsi bleká matné světlo do tmy. To u Spiridona ještě nespějí.

Spiridon seděl na břízové lávce, naproti němu mužik Michnov, na stole leží pohozené časopisy, přivezené Spiridonem z Kronštadt. Listy jsou již sežloutlé a na první pohled je znáti, že jsou hojně upotřebované. Spiridon čerpal z těchto novin všechnu nenávist, jež uměle byla vpašována do Ruska ze zahraničí nepřáteli všeho, co bylo ruské. Spiridon byl čilým jejich odběratelem v Kronštadtě a účastnil se všech schůzí a jako jeden z propagátorů vyslán do Sibiře, uvědomiti sibiřského mužika. Jak listy, tak peníze na veškeren účel přicházely ze zahraničí. Kdo za celou akci stojí, Spiridon se nestaral a sotva by toho zvěděl.

"Je nejvhodnější doba pro naše cíle," pravil Spiridon.

Michnov, sibiřský mužik, nejvyšší čtyřicátník, pěkné postavy, do řeči rád vměšoval: "To značí." — Mluvil zdoluhavě. Rozumoval o pořádku, co by mělo býti a co ne. Jeho tělo svědčilo o tom, že se mnoho prací tělesnou nezabývá, a též zevnějšek jeho rozdrchané chaty prozrazoval lenivého hospodáře. Většina chat měla dřevěné ohrady. Michnov ji však dávno spálil, protože pro dřevo do lesa se mu nechťelo. Střechu měl děravou, za zimy zaváta byla sněhem, a když žena v železankách zatopila, kapala voda se stropu.

"Já také říkám — to značí — že je třeba, abychom se připravili."

"Ano, připravili," dosvědčuje Spiridon. "Počátek jsem již učinil. Novobrancí, v čele s Vasilem Kumanovem, loučili se se mnou, ačkoliv jsem pochyboval, že přijdou, ale vši panuje ke mně nedůvěra." — mladý Kumanov ji rázem

rozptýlil. Neznáme rozdíl, jsme si všichni rovni, pravil, loučíme se se všemi. — V tom, milý Michnove, je pramen všeho dobra. Podobnou píseň hudli v Kronštadtě. Jsme si všichni rovni! Kumanova nikdo toho neučil, a přec neznal rozdíl mezi mnou a těmi ostatními, kdož si činí jakási větší práva na Sibiři, ať se jmenují Čoldoni, či Chachli, dobrovolní vystěhovalci aneb já, kterému říká štaďcký člověk: světoběžník. — Však jsem se jim odměnil za poklonu! Řekl jsem jim: Či je vojna a pro koho je vojna? A když nikdo z novobranců nevezme si k srdci má slova, jen jediný Vasil Kumanov, stačí mi to. Zdá se mi, že je to chlapík nad jiné povolaný, bujná letora a autority vojenské sotva snese. Může nám přinéstí stonásobný užitek. Zaseto je!"

"To značí," uchopil se slova Michnov, "to značí: nebojovat!"

"Což pak jiného? Nebojovat! — Dejte nám zem a volju, a pak ať si pro ni někdo přijde," usklíbl se Spiridon.

"To značí: zem a volju a my ji budeme brániti do poslední krůpěje."

"S tebou, Michnove, je řeč. — ale s těmi —" pohrdlivě ukázal Spiridon směrem ku vsi.

"To značí, Spiridone: taky bude. Známe je lépe, než ty. To značí, že sibiřský mužik potřebuje dlouho, než se rozkává, — potom však valí se jako jarní vody v Obu. Jestli Rus pochopí příhodné chvíle, ráj, okamžitý ráj budeme míti po široširé Rusi. Naše tužby jsou na západě již dávno rozřešeny. Čeho my teprve chceme, — tam již léta mají. Svoboda je k prospěchu mužikovu."

Michnov nevěděl o západu ani tolik, tolik ví žák obecné školy, — přec však musil něco říci, proto jeho oblíbená věta, bez níž by nebyl schopen jakékoliv rozmluvy: "To značí, že zmizí černá robota a nebudeme jísti černého chleba, jenom bílý." (V Rusku polní a nádenické práce jsou zahrnuty pod jménem černá, a chléb dvojitý, ať v městě nebo na vsi, obyčejně nosí se na stůl.)

Ač Spiridon vážil si Michnova,

nemohl mu tuto naivnost odpustiti.

"Jsi na omylu, Michnove. Černoroboči tak dlouho budou, dokud svět bude státi. — Nejinak černý chléb."

Michnov chtěl něco namítati, ale Spiridon, nechtěje býti rušen ve shodě myšlenek, usmál se a pravil:

"To značí — noc pokročila, — svítiva není, nutno již spát."

V Michnově chatě, spojené s částí komory, zela chudoba, ne-li bida se všech stěn. Jak Michnov, tak i jeho žena Fodora, byli lidé, jakoby odlišní od Sibiřanů. Jemná pleť obou prozrazovala se i dvěma dětem na tvářičkách. Každý toho hned vystihl a tázal-li se Michnova po příčině, netajil se, že pochází ze šlechtické krve. — Na Sibiři, kde žijí Michnovové v třetím koleně, nevadí, že za zimy hospodyně krmila vepře v těžé jizbě, kde rodina jedla a spala. Sotva kde, snad ani v alkoholické rodině Bistrickij nebylo tak ubohého zařízení, jako u Michnovů.

Všichni nosili oděv i prádlo z rezného plátna, děti měly jakýsi až na zem splývající rubášek, jenž sloužil za všechno. Staří, vyšli-li z chaty, přehodili přes sebe ovčí kožich.

V jizbě nebylo postele ani jiného nářadí, toliko stupeň k peci, na níž noc a větší část dne ztrávily děti. Michnov se ženou spával vedle nich na kožichu. Chlouba hospodyně, ba bohatství každé ruské rodiny, samovar, scházel. A přec i na sibiřských vsích v mužikově rodině nacházíme věci k pohodli i ozdobě. U Čoldonů nezdídku spatříme natřenou podlahu a ikony ověšené nádhernými vyšívkami.

Na místě obuvi ovazoval Michnov nohy sobě a ženě ličím, čili laptěmi.

Názor na svět a jeho zařízení měl Michnov docela prostý, bez záłudnosti, s nimž se setkáváme u mnoha ruských lidí. Proto samým hloubáním nestaral se, by mohla rodina žítí aspoň tím, co Sibiř mužiku podává, je-li jen trochu příčinlivý.

Mudrování jednotlivých mužiků by konečně nemělo žádného

kladného výsledku, nebýti však lidé došlých sem z ciziny, kteří rozumováním chorobnou hlavu přivádějí do vytržení o příštím ráji, jenž přijde ze západu, a ne z východu. Michnov sám jednou tázal se pochybovačně a prostince, přec však s hlubokým smyslem ve slovech: —

"Odkud slunce vychází, tam už přede dnem bývá jas, však kam zapadá, za odcházejícím vkrádá se do srdce lidského smutek a di-

vně působí na člověka, — takže bych stal se pochybovačem, odkud vlastně lze ono dobro očekávat."

"K smichu!" odvětil Spiridon. "Právě proto nemůžeme ničeho docílit. Ruský mužik je nedůvěřivý a zas příliš důvěřivý. Spása světa je tam, kde slunce zapadá." Spiridon tato slova řekl určitě. A proto rázem dobyt si Michnovy důvěry. Byl v cizině a tedy musí něčemu rozumět. (Pokračování.)

Jan Staněk:

Z českého zákoutí.

VII.

U Tuláků v Libánkách se připravovali k Baruščině svatbě s velikým spěchem, neboť již bude poslední prohláška a pak hned v úterý bude svatba. V sobotu večer sešly se k nevěstě všechny dívky, které byly za družičky pozvány, a mezi nimi byla také Evička Siliová, neboť i ona byla za družičku pozvána.

Dívky mluvily o šatech, jaké která bude mít, jak drahá jest látka a kam si je daly ušít. Evička poslouchala, ale sama o sobě neřekla ničeho, jaké bude mít šaty. Tu se však stočila k ní Mařka Pelikánová se slovy: "Proč nám také ty, Evičko, neřekneš, jaké budeš mít šaty a kdo ti šije, nebo nás chceš překvapiti, budeš mít něco zvláštního?"

"O, zvláštního nebudu mít nic," odvětila Evička. "Dle toho, jak jsem vás zde slyšela, budu mít šaty vašim podobné a šije mi je Boženka převozníková, zítra si je již přinesu."

Dívky uslyševše, že Evička šije šaty Boženka, pohledly v překvapení na sebe, pak ale propukly v

smích a Růžena Sklipková zvolala: —

"Ty tvé šaty budou asi vypadati, Evičko! Co ti to jenom napadlo, dáti si ušít šaty, zde na vsi — my jsme si je nechaly šít v městě."

"Proč myslíš, Růženko, že moje nebudou pěkně ušité?" obrátila se Evička na Růženu s otázkou.

"Ty se ještě ptáš?" vyhrkla Růžena. "Boženka se nikde šití šatů neučila, jak by ti mohla něco pěkného ušít?"

"Neučila se, to jest pravda, ale šije si vše sama a jelikož se mi její šaty líbily, žádala jsem ji, aby mi je též ušila. Nechtěla se o to vzít, ale na mou domluvu přivolila šaty mi ušít."

"Ona že si šije šaty sama?" podívovaly se dívky. "To snad ne, chlubi se a ve skutečnosti nic není." —

"Nedivte se, že si šaty sama šije, vždyť ty její šaty také dle toho vypadají!" usklebovala se Kačenka Sufová.

"Je to pravda, má to vždy bezmódně ušité, vypadá v těch svých šatech jako, jako stará panna," —

chechtaly se dívky.

"Když budou moje šaty ušity tak, jako jsou Boženčiny, — budu spokojena," pravila Evička, nevšímajíc si výsměchu družek.

"Jsem zvědava na ty tvé šaty," děla Mařka Pelikánová. "Ostatně by to bylo dobře, kdybychom zde měly také švadlenu, nemusily bychom chodit se všim do města."

Nyní se jaly mluvit o mládencích, kteří budou také na svatbě a Baruška pravila s jakousi tajemností: "Prozradím vám také něco, ač bych to činiti neměla, abyste byly překvapeny. Matka mého ženicha má bratra v Zahořanech a ten má syny a jednu dceru; tito mladí budou zde také na svatbě a tu si můžete některá tyto namluviti. Jeden jest advokátem a jeden bude mít hospodářství doma."

"Ale, opravdu?" volaly dívky. "Toto jest opravdu překvapující novinka. Jsou tito dva mládenci hezcí?"

"Viděla jsem je na fotografii a líbili se mi," odpovídala Baruška.

"Která se z nás pokusí o získání těchto mládenců?" tázala se Mařka Pelikánová, rozhlížejíc se po všech dívkách. "Snad ty, Evičko?"

Tato pohlédla překvapena na Mařku a zvolala:

"Proč právě já? Ty viš, Mařko, že já se nejmeně o hochy zajímám — proč mne staviš do popředí, jako bych vždy usilovala o zapřádání známostí?"

"Napadlo mi to tak, jsi hezká a věno také máš, budeš mítí statek a taková nevěsta jest vždy hledaná."

"Já vám docela ustoupím," zasmála se Evička. "Netoužím po známostech a provdati se také ještě nechci."

"To říkáš nyní, ale až se ti některý nahodí a bude dle tvého vkusu, budeš bráti dost a dost," odpovídala Mařka.

"To nám ukáže budoucnost," — zasmála se Evička. "Nevím, proč bych toužila po vdavkách? Mně je takto nejlépe."

Ostatní dívky se nyní zaměstnávaly nejvíce oněmi cizími mládenčí, kteří mají na svatbu přijít, vyptávaly se Barušky na všechny

podrobnosti těchto mládenců se týkající: mnoho se nedozvěděly. — neboť Baruška také mnoho nevěděla. —

Bylo již k půlnoci, když se dívky rozházely, majice stále na mysli ony dva neznámé mládence; — každá si přála, aby byli tito hezcí a aby ji věnovali zvláštní pozornost.

Druhého dne v neděli přišla Boženka časně ráno do Libáněk, přinášela s sebou šaty pro Evičku, musila tudíž jíti dříve, aby je mohla Evička hned zkusit. Když šla Boženka po vsi, viděly ji některé dívky a tu byly jaty zvědavosti, jaké ty šaty jsou? Mařka Pelikánová se pustila hned za Boženkou k starostům, aby viděla Eviččiny šaty, jaké jsou a jak jsou ušity.

Přišla do statku právě, když Evička šaty na sebe oblékala. — Pozdravila a pravila: "Promiňte mé zvědavosti, viděla jsem Boženku, chvátám tudíž za ní, chci vidět šaty, jaké bude Evička mítí."

"Přišla jsi právě v čas, Mařenko, pojď a prohlédni a spolu udej chyby, které na nich shleďáš!" vyzývala Boženka dívku. Tato přikročila bližší, — prohlédla šaty se všech stran a zahleděvši se pak na Boženku, pravila s obdivem:

"Boženko, šla jsi vše sama? — Nemohu tomu ani uvěřit, že bys to dokázala, obdivuji se a opravdu chyby na těchto šatech nenalézám — jsi skutečnou mistrovou!"

Tu vstoupila do světnice také slečna učitelka. Mařka ji vyzvala, aby prohlédla šaty Eviččiny, zdali shledává na nich nějakého nedostatku. Učitelka byla sama v šití šatů vycvičena, přikročila a po delším prohlížení pravila:

"Ty šaty jsou ušity bezvadně, nejdokonalejší švadlena nemohla by je jinak ušít."

Nyní se obrátila Evička k Boženke a pravila k ní se spokojeným úsměvem, jsouc potěšena, že se šaty líbí oběma dívkám:

"Zde poznáváš, Boženko, že jsem dobře tvou zdatnost posoudila; obávala jsi se, že tuto práci neprovedeš k mému uspokojení a nyní dochází tvá práce pochvaly i od jiných."

"Jest pravda, nechtěla jsem se o to vzít, ale tys byla neodbytná, takže jsem se musila tvé vůli podřídit," děla Boženka.

Mařka Pelikánová šla ještě domů a již cestou sešla se s několika dívkami, které byly také zvědavé, jaké jsou ty šaty, které šila Boženka převozníková. Mařka se vyslovila velice pochvalně a doložila, že také nechtěla věřit, že Boženka by mohla tak dobře šaty ušít, když se nikde šití neučila.

Té neděle po službách Božích sešla se Boženka zase se Samotářem, který jí vyšel v cestu. Zalekla se, až ji srdéčko zaklepal, a tvář její se temně zruměnila; viděla ho ráda a přece si namlouvala, že ji tím nadcházením obtěžuje. —

"Boženko, nezlobíte se na mne, když vám vycházím v cestu?" tázal se statkář, hledě se zalíbením do hezkého obličejce dívčina.

"Nezlobím se, pane Samotáři, ale bylo by lépe, kdybyste si mne nevšímal," odvětila Boženka. — "Příčinu, proč by bylo tak lépe, již znáte a neuposlechnete-li mne, brzy vám vyvstanou doma nepříjemnosti a pak budete donucen ustoupiti."

Statkář se lehce usmál a pravil: —

"Ty nepříjemnosti, o nichž mluvíte, jednou přijít musí, bude tudíž lépe, když to bude dříve, pak přijde teprve to právě rozhodnutí. Vy, Evičko, slyšíte nyní, co zde k Boženke pravím, chci, abyste byla svědkem. Zamiloval jsem si toto hezounké děvčátko tak, že je chci učiniti svou choť a učiním i přes všechny překážky, jaké mi mohou vyvstati."

"Pane statkáři, tento váš slib nepřijímám!" zvolala Boženka. — "Pronesl jste jej bez uvážení, nebudu se nikdy na takové sliby odvolávati a ani Evička nemůže věřit, že je to vážně míněno."

"A přece je to míněno vážně a po dokonalé úvaze!" trval Jeník na svém výroku. "Evičko, zapamatujte si vše, co jsem zde řekl!"

"Ano, pane statkáři, zapamatuji si vše a jsem opravdu zvědava na to, zdali dovedete svému slovu dostatí."

"Uvidíte, slečno! Boženka mi sice nevěří, odpuzuje mne od sebe, ale t omne nezastraší, pojal jsem ten úmysl učiniti ji svou ženou a tak se také stane!"

Za této rozmluvy došli ke statku starostovu, kde se Samotář s oběma dívkami rozloučil a vzdálil se. —

Boženka byla jeho slovy vzrušena, nevěděla ani, co se kolem ní děje. Evička ji chvíli pozorovala a pak se jí tázala, co soudí o této řeči Samotářově? Tato pokrčila rameny a pravila:

"Jest možné, že v této době by se rozhodl pro mne, ale později by tohoto kroku svého litoval; ostatně není víře podobno, že by se tak mohlo státi, i kdyby on to vážně mínil; jeho rodiče mu toho nikdy nedovolí, aby pojal za ženu dívku z chalupy a věnem pro statek se nehodící. Nevěřím tomu a věřiti nechci, poněvadž zklamání bývá pak vždy bolestné."

"Nevěř, Boženko, nevěř!" zvolala Evička. "Pan Samotář jest sice velice hodný muž, ale přes to se mu věřit nesmí!"

Boženka se dlouho nezdržela, — byla slovy Samotářovými uvedena do podivné nálady a toužila po samotě. Když se s Evičkou rozcházela, zvala ji tato, aby se v úterý přišla podívat na svatbu, aby viděla, jaké budou mít ostatní družičky šaty. Boženka nehodlala přijíti, ale konečně přislíbila, že přijde se podívat.

Ferda ji provázel zase až pod stráž a když se vracel, pravil:

"Dnes jsem mrzut, Evička sem nepůjde a tu ain já sem nepůjdu a přijdu tak o zábavu, nebudu se moci plaviti po řece."

"O, jenom si sem přijď, Ferdoušku, i přes to, že zde Evička nebude, můžeš se plaviti, dovolím ti toho," pravila Boženka.

"O ne, to sem nepůjdu, když zde Evička nebude!" zvolal Ferda. "Bylo by mi zde bez ní smutno." —

"Což ty máš Evičku tak moc rád?" tázala se Boženka.

"Ano, mám Evičku moc rád. — ona jest ke mně vždy tak hodná, že bych pro ni učinil vše, a když odejde někdy do města, zdá se mi

býti v celém domě pusto a prázdno a jest mi tak smutno, až si někdy zapláčím," odpovídal Ferda.

"Ano, Evička jest hodná," přisvědčila Boženka.

Ferda dal Božence Sbohem a vracel se domů. Nyní, když osaměla a uváděla si na paměť zase slova Samotářova, která ji opravdu blažila — řekl ji, že bude jeho ženou; nevěřila tomu, ale přece se ráda tímto jeho výrokem obírala. O, jak měla Samotáře ráda a přece mu to nesměla prozraditi, nesměla se k němu chovati tak, jak ji cit její velel.

V době odpolední, když Evičku nečekala, prodlela dlouho v zahradě s knihou v ruce, ale nečetla, stále se obírala Samotářem, vzpomínala na něho, kde asi jest, kudy chodí a zdali i on na ni myslí? — Náhle se vzchopila, odnesla knihu do domu a pak vstoupila do ložky, uvolnila ji a vyplula na řeku.

Plavila se proti toku řeky dosti daleko a pak složila vesla do ložky, usedla na lávku a nechala se volně vodou unášeti. — Toto lehounké pohoupávání se ložky na hladině řeky bylo velice příjemné, myšlenky její hledaly toho, jehož měla tak nevýslovně ráda, mohla se nerušeně těmto svým myšlenkám oddávati nejsouc nikým vyrušována a znepokojována se obávati nemusila, Karel Sokolík se ženil a myslivec byl již pryč.

Zabrána v myšlenky, minula rodný dům a plavila se dále. Náhle jí napadlo, jak by to bylo příjemné, kdyby on seděl nyní po jejím boku a k ní tiše promlouval a opětně ji ujišťoval, že ona musí býti jeho ženuškou.

Sklonila hlavu a oddala se celé svým blahým pocitům. Nepozorovala, že se vzdálila již příliš daleko od domu a též si nepovšimla, že byla ložka v záhybu řeky zanesena až ku břehu, na nějž narazila a v téměř okamžiku někdo k ní do ložky vskočil, až se ložka povážlivě zakolísala.

Boženka vykřikla opravdovým zděšením a ulekaně se na toho smělce zahleděla a tu viděla před sebou právě toho, na něhož stále myslila; usmíval se blaženě a poklekna na dno ložky před ní, —

chopil se ručky její, zvolal prosebně znějícím hlasem:

"Boženko, promiňte mi, polekal jsem vás! Věřte, jsem nevýslovně šťasten, že se mi to tak podařilo, vy byste mi snad nebyla ani toho dovolila, abych k vám přistoupil, avšak řeka sama přispěla mi a dopomohla k tomu, abych se k vám dostal."

"Ale, pane Samotáři, vy jste opravdu hrozně zlý, toho jsem se nenadála, že mne takto poděsíte. A dále, jaká je to od vás smělost, bez mého svolení do ložky vstoupiti?"

"Ano, Boženko, je to smělost a proto prosím, byste mi prominula a dovolila mi zde s vámi zůstatí."

"A když vám toho nedovolím?"

"Mohla byste býti tak zlou, Boženko, vy, taková něžná, dobrá a vždy laskavá, mohla byste býti vůči mně tak hrozně krutou, nebylo by vám toho líto, že jste zapudila někoho, kdo touží po vašem pohledu, po vašem úsměvu a laskavém slovíčku — mohla byste zapuditi takového?"

"Ale, pane Samotáři, vždyť se to nesluší, představte si, kdyby vás zde někdo viděl, jaké by to mělo následky!"

"Slečno, mějte také trochu soucitu se mnou, neodhánějte mne, — ložku nechte státi zde pod tímto břehem, zde nás nebude viděti, — poněvadž jsou břehy porostlé vrbovím."

Boženka mlčela, hleděla k zemi, ponechávajíc svou ruku v jeho a přítomnost jeho ji blažila, ale nechťela toho dáti najevo. Jeník hleděl dívce do obličeje a když mu neodpovídala, pravil zasmušile:

"Boženko, když jest vám moje přítomnost tak hrozně nemilá, — vzdálím se." Chtěl se vzchopiti na nohy. Boženka jej však zadržela, pohlédla mu usměvavě do očí a zašeptla: "Zůstaňte!"

"Díky, děvče!" zvolal Samotář. "Ty netušíš, jak jsi mne oblažila; byl jsem rozhodnut odejiti, ale jak bych byl býval zdrcen, o tom se mi nelze ani vysloviti. Ty jsi moje dobrá, vroucně milovaná Boženka, pro niž bych se nerozmýšlel obětovati celý svůj majetek."

"Proč mne vyhledáváte, pane

Samotáři? Měl byste uvážiti, že mne velmi znepokojujete, zapudil jste ode mne můj duševní klid, — jsem sama sebou hrozně nespokojena a k jakým koncům to povede?" —

"To povede k dobrým koncům, děvče, nevzdávej se naděje, — my zvítěziti musíme, o tom tě ubezpečuji," mluvil Jeník usedaje po boku milované dívky.

Boženka na jeho slova neodpověděla, jenom zhluboka povzdychla. —

"Nevzdychej, moje poupátko, není ti toho třeba, vyčkáme klidně zakončení, ty se nemusíš v nejmenším o naši záležitost starati, já sám vše povedu. S rodiči jsem ještě nemluvil, čekám na vhodnou příležitost, nejmilejším by mi bylo, kdyby některá klepna donesla mým rodičům, že se s tebou scházím; pak až by se mně tázali, co je na tom pravdy, řekl bych nepokrytě, jak to jest a pak bych měl možnost své rozhodnutí rodičům říci."

"Mne tato myšlenka hrozně děsí; vaši páni rodiče mne budou nenáviděti v domněni, že já jsem vám nadbíhala a zvláště o našem sblížení moji rodiče, nevím, co bude následovati. Při nejmenším mi přísně zakáží s vámi se scházeti." —

"Toho si nepřeji, aby nám tvoji rodiče bránili se sejíti," děl Samotář. "Nyní od té doby, kdy jsem se s tebou blíže seznámil, — platí každá moje myšlenka jenom tobě a těším se vždy na setkání s tebou a kdyby nám byly naše schůzky znemožněny, nevím, jak bych to snášel — vždyť by mne nic netěšilo."

"Právě z toho důvodu by bylo lépe, abyste mne nevyhledával, — pane Samotáři! — Čím déle bude známost naše trvat, tím těžší nám bude rozloučení a tím více budeme trpěti."

"Ne, my se rozlučovati nebudeme, moje dívenko! Já nepomýšlím na rozloučení, ale mám na mysli naše sloučení a to jest, a bych řekl, mým životním cílem, — nic jiného si nemohu vroucněji přát nad toto!"

Boženka potřásla záporně hlavou,

nevěřila, že by se to mohlo státi. Majetkový rozdíl byl tak veliký, že se jí zdálo býti naprostou nemožností, aby se sliby Samotářovy uskutečnily. Přes to však, že věděla o tomto majetkovém rozdílu a nevěřila v možnost sňatku s tímto mužem, přilnula k němu s nevýslovnou vroucností — v jeho blízkosti bylo jí tak nevýslovně blaze a tak milo, že si přála po celý život s ním se vidati a po jeho boku kráčet. Tohoto dne řekla si po prvé v duchu, že by se za něho provdala, kdyby neměl majetku, ano, vzniklo v duši její přání, aby se svého majetku vzdal, aby ji mohl za ženu pojmouti. — Tímto svým přáním se však před ním neprozradila, za žádnou cenu nebyla by mu řekla, že tak vroucně k němu přilnula.

Spočívajíc v jeho objetí, naslouchala sladce jí znějícím slovům jeho lásky, jeho steskům, jak touží po ní a jak často večer vyhledává místa, odkud by mohl aspoň dům jejich za noční tmy v temných obrysech viděti.

"On mi prodlévá v noci nablízku," pravila si v duchu. Nyní poznávala příčinu, proč musí celé večery jenom na něho mysliti a proč o něm tak sladce sní.

Čas míjel oběma milujícím rychleji, než ty lehounké říční vlnky kolem nich tajemně šumící. — Bylo jim tak blaze, že nemyslili na minulost ani na budoucnost, — žili jenom té blažící je přítomnosti. Tu znenadání vymrškla se u samé loďky veliká ryba, až se oba zalekli. —

Boženka se ustrašeně rozhlédla a tu poznávala, že slunce se kloní již k západu. Tímto poznáním pozdní doby se až poděsila, — vzchopila se na nohy a vyzvala Samotáře, aby rychle loďku opustil. —

"Boženko, ty jsi zlá!" zvolal Jeník, stavě se jí po boku a chopiv se ručky její, vroucně si ji přitiskl ke rtům.

"Nezdržujte se již, pane Samotáři, mějte na paměti možné prozrazení našich schůzek a následky, jaké by nám vyvstaly!" nutila Boženka milého jí muže k odchodu. —

"Nuže půjdu! V úterý přijď však ráno do kostela, až bude Sokolíková svatba, chci tě tam viděti!"

"Přijdu, ale jenom pod jednou podmínkou: — nesmíte se tam ke mně přidružovati, slibujete?" děla Boženka, slabě se usmívajíc.

"Ale Boženko, všechny tvé podmínky jsou hrozně kruté!" zvolal Jeník. "Toužím po tobě, toužím po sblížení se s tebou a ty mne vždy takto oddaluješ a zakazuješ mi k tobě se přibližovati."

"Vy znáte příčinu a musíte také uznati, že jednám správně — je to v zájmu nás obou," odvětila Boženka.

"Nuž uvidíme, jak to bude," — pravil Samotář a rozloučiv se s milovanou dívkou vroucím polibkem, vyskočil obratně na břeh. — Boženka se chopila vesel a odrazila loďku od břehu. Jeník stál ještě na břehu a hleděl se zalíbením na dívku, s jakou obratností loďku řídí a vede.

Boženka tušila, že jest ještě Samotářem pozorována, ale neohlédla se, veslovala usilovně, aby brzy domů připlula. Když připlula k domku, vyšla matka na břeh řeky a zvolala káravě s patrným ulehčením v starosti:

"Děvče, kde jsi byla tak dlouho, již jsem chtěla poslati Frantíka za tebou, obávala jsem se, že se ti stala zase nějaká nehoda."

"O, matinko, vaše starosti byly bezdůvodné, co by se mi mohlo státi, když ten myslivec zde již není?"

Nyní loďku rychle připevnila a chvátala do domu, — aby unikla matčinu pátravému pohledu. Přes to však byla matka přece zvědavá, kde dcera tak dlouho meškala, šla za ní a dotazovala se ji; — Boženka nejsouc zvyklá lháti, přiznávala se slovo za slovem, — až matka věděla vše. Nebyla však příliš potěšena, slyšíc, s kým se dcera její sešla, a pravila k ní:

"Varuji tě, Boženko, před tímto mužem, ten pro tebe není a jeho slibům věřiti nesmíš, ty nevíš ještě, jak jsou mnozí mužové nesvědomití, slibují vše, jenom aby mohli vyhlédnoutou obět' svěsti a když se jim to podaří, zapomínají

na své sliby a svedené dívky se vyhýbají. Že to nemůže statkář s tebou vážně miniti, je takřka dokázáno majetkovým a stavovským rozdílem.

Ty nemáš a nebudeš mít tak velikého věna, jaké bude statkář žádati; to jest jedna příčina té nemožnosti. A druhá příčina je stavovský rozdíl; ty jsi dcerou chalupníka a rodina Samotářova jest panská, je to velkostatek, jeho rodiče k tomu nikdy nepřivolí, aby ses za něho provdala.

Tuto mou výstrahu si vezmi k srdci a varuj se, abys nám nezpůsobila trápení v rodině! Pro tentokráte se otci o tvých schůzkách se statkářem nezminím, — neboť kdyby o tom zvěděl, poslal by tě k tetě do Prahy, abys nemohla své schůzky dále pěstovati."

Boženka byla touto matčinou domluvou zdrcena, bylo jí nevýslovně bolno u srdce, až jí vstupovaly slzy do očí; musila se vši moci přemáhati, aby rodiče nepostřehli, že se s ní děje něco neobyčejného. Po večeři šla hned do svého podkrovního pokojíku, kde se oddávala svému žalu. Dlouho přecházela po pokojíku, lomila rukama, vzdychala a také si od srdce zaplakala.

Této noci měla velmi neklidný spánek, podivné sny prolétaly její duší, ocitala se na různých nebezpečných místech, ale vždy se objevil Jeník Samotář a podal jí ruku k snažšímu vyváznutí a uniknutí hrozičí jí zkáze. Ráno, když si své sny znovu na mysl uváděla, blažilo ji poznání, že i ve snu se jí Jeník ujímal a o její záchranu se vynasnažil.

Sen jí blažil, když však si připomněla zase matčinu výstrahu, zachvěl celou duší její veliký boj a tu si pravila:

"Moje láska měla jenom krátkého trvání, byl to krásný sen."

Po celý den byla velice zasmušilá, ale v přítomnosti členů rodiny nutila se býti veselejší, aby nikdo nepozoroval, že jí něco trápí. I následující noc byla pro ni plná útrap; ač se minulý noc málo vyspala, nemohla ani této noci usnouti, slova matčina zněla jí stále v hlavě, — uznávala jejich

správnost, ale rmoutilo ji, že tento muž, kterého považovala za vzor všech mužů, takto o ní smýšlí, chce ji svými sliby zlákat a omámiti. Že by mohl býti tak nesvědomitým, nechtěla uvěřiti, ale umiňovala si co možno nejvíce se jej vzdalovati.

Následujícího dne byla svatba Karla Sokolika s Baruškou Tulákovou, Boženka si to připamatovala hned ráno, vzpomněla si, že ji statkář zval, aby přišla také do Libáněk, že ji chce viděti.

O, jak by ráda šla, jak by se těšila na setkání s ním, kdyby to byl muž, který by měl možnost za ženu ji pojmouti, ale takto se bála s ním se setkat, jak se má k němu zachovati, má mu dáti najevo svou náklonnost k němu, anebo stavěti se chladnou a odmítavou?

Těmito myšlenkami zaměstnávala se od časného jitra a přece se na ničem pevně neustanovila, nemohla se rozhodnouti pro žádný z těchto směrů a ani když přicházela již ke vsi, nebyla na ničem ustanovena.

Na návsi v Libánkách stály zástupy lidí, čekajících na svatební průvod, až půjde z domu nevěstina do kostela. Boženka stanula na silnici stranou všech lidí a nejraději by se byla vrátila hned zase domů, zdálo se jí, že se všichni lidé na ni ohlížejí, jako by všichni již věděli o její známosti se statkářem, ano zdálo se jí, že se všichni usklebují a její lehkomyšlnosti se vysmívají.

Tato domněnka působila na mysl její velmi podivně, takže si netroufala již ani na nikoho pohlédnouti, tvář se jí studem a rozpaky hořely, což jí dodávalo velikého půvabu a krásu její zvyšovalo neobyčejně.

Nemýlila se, uvažujíc o tom, že se lidé po ní ohlížejí, bylo tomu tak, ale ne z toho důvodu, že by věděli o její známosti se Samotářem, ale proto, že se každému velice líbila.

Boženka majíc oči k zemi sklopeny, neviděla Samotáře, stojícího již delší dobu nedaleko a upřeně k ní pohlížejícího, neměla o jeho přítomnosti ani tušení. Samotář byl jejím zjevem překvapen, tak nevý-

slovně krásnou se mu ještě nikdy nezdála jako v této chvíli jejich nezměrných rozpaků.

Konečně se rozhodl přistoupiti k ní a na sebe ji upozorniti. Přikročil tiše a zašeptl sotva slyšitelně: "Boženko!"

Trhla sebou leknutím, poznávala jej po hlase a tu se jí zdálo, že kdekdo se ji vysmívá a plná úzkosti zašeptla:

"Pane Samotáři, nezůstávejte zde, vidíte jak se všichni lidé po mně ohlížejí a mně se vysmívají proto, že se s vámi stavím."

"Neboj se děvče, nikdo se ti nesmí vysmívati a kdyby se někdo toho odvážil, postarám se o jeho umlčení!" zvolal Samotář.

"Ale ty pomluvy, jímž budu vystavena," zašeptla dívka.

"Žádné pomluvy, ale závist by to byla Boženko, ale z té si ničeho nedělej! Ty budeš mou, milovanou žínkou dříve než rok uplyne, o tom buď ubezpečena."

"Vzdalte se, pane Samotáři, obávám se, že by se mohl můj tatínek o tom dozvědět, že mne vyhledáváte a pak bych byla odtud odvezena, abych se nemohla s vámi scházeti."

"Co praviš, Boženko, kam že by tě tvůj otec zavezl?" — zvolal Samotář uleknut. "Je to možné, — byli by tvoji rodiče tak krutými, mohli by ti způsobiti tolik žalu, své dceři, již velice milují?"

"Tak by se určitě stalo, a to z toho důvodu, že by nevěřili ve vaše sliby, pane Samotáři, a aby mne před vámi ukryli."

"Tím by ublížili také mně, milá děvče, nevím, jak bych to snášel — kdybys mi náhle zmizela."

"Proto bude lépe, když se mi nebudete přibližovati," — pravila Boženka, klopíc oči stále k zemi; nevěděla sama, proč se mu nemůže podívat do očí a přece jí jeho přítomnost blažila.

"Boženko, ty se na mne hněváš a přece jsem ti neublížil!"

"Ne, nehněvám se, to si nemyslel," zašeptla dívka.

"Vždyť na mne ani nepohlédneš a já tak nevýslovně toužím po tvém pohledu, z tvých očí se na mne usmívá vždy celý ráj a ty mi toho pohledu nepřejáš."

Nyní pozdvihla dívka hlavu a zahleděla se na okamžik usměvavě na Jeníka, čímž byl tento velice obšťastněn.

"Děkuji ti, moje divenko, za tento tvůj pohled!" zvolal, chápaje se ruky její. "Jsi tak hezounká a tvůj pohled tak milý, že bych tě hned zlíbal. Ty jsi první dívka, k níž takto mluvím, nikdy jsem ještě nemiloval — až do nedávna mi bylo slovo "láska" něčím cizím, neznámým, čemu jsem nerozuměl; ale od té doby, když jsem se do tvých krásných očí zahleděl, poznávám, jaký význam toto slovíčko "láska" má, poznal jsem, jak láska blaží a spolu také, jak umí mučiti a spokojenost ničiti. Ty jsi, děvče, snad tyto slasti lásky ještě nepoznala a tu nevíš ani, jaký bol láska působí, ty mne tak ráda nemáš, abys blaho anebo žal lásky poznala."

Boženka pohlédla nyní opět na Samotáře, ale tento pohled byl bočný a vyčítavý.

"Boženko, dotkla se tě moje slova bolestně?" zvolal Samotář, — tiskna ručku dívčinu pevněji ve své. "Promiň mi, děvče, nechtěl jsem ti ubližovati, vždyť jsi tak hodná, ano, nevýslovně hodná, — bylo by mi toho velice líto, kdyby se tě moje slova nemile dotýkala; nehněváš se na mne?"

"Ne, nechci se hněvati," odpovětila dívka sotva slyšitelně.

"Vím, že jsi hodná, Boženko, jsi nejhodnější ze všech dívek."

Tam dále stály také libánské přítelkyně a pozorovaly Samotáře a Boženku, čínice o nich různé poznámky, které se týkaly hlavně Boženky. Vysmívaly se jí, že prý jest hrozně hloupá a nezkušená, jinak že by se se statkářem nestavěla.

"Hled'te, jak tiskne ruku její!" upozorňovala Hájková.

"Jenom ať ji balamutí, neškodí jí to, té hloupé huse od řeky!" — přidala Klofarka. "Přála bych jí, aby ji oklamal — to by jí patřilo, té pyšné pávici; neví ani, jak by chodila, samá pýcha a doma největší bida!"

"Bída u převozníků není, to není pravda, že je tam bída," hájila Šimanová Boženku. "Bývám tam

vždy za čas, znám jejich domácnost a Boženku také znám, vím, že pyšnou není, ale jest poněkud nesmělá."

"Ale jděte, ta jest nesmělá?" obořila se Klofarka na Šimanovou. "To vidíte zde, je-li nesmělá, anebo není? Zůstane tu státi sama, aby ji každý viděl, to jest nesmělost!"

"Ona tam zůstala státi hlavně proto, aby mohl statkář k ní přikročiti," ušklíbala se Lásková. — "Kdež to byla za mých mladých let, aby děvčata takto hochům nadcházela a přístup umožňovala? Ukrývaly jsme se, jak bylo možno, jen aby nás hoši nemohli nalézt; ale dnes — ona si tu taková husička vystoupne na otevřené místo, aby byla z daleka viděna a všichni ji mohli obdivovati. Eh, dejte mi pokoj s dnešními děvčaty; je to samá taková tajtrlice, mužům nadbíhají a samy se jim nabízejí, ani jediná není lepší, všechny jsou takové!"

"To nepovídejte, že jsou všechny stejné!" ozvala se zase Klofarka. "Moje Rosa taková není, ta se nikomu nenabízí a nikomu nenadbíhá, naopak, mužským se vyhýbá, až se s ní vadím. Víte dobře všechny, že by měla ženichů dost a jak! Tuhle ten myslivec, co zde byl, nohy si mohl uběhati, byl u naší chalupy každý den, obcházel a do oken nakukoval, ale Rosa — kdepak, ta aby se mu byla ukázala, ukrývala se před ním, aby ji neviděl. Ale tamhle ta od řeky, ta se mu nanadcházela, zvala jej k návštěvám, dostaveníčka mu nabízela, ale on ani slyšet o ní, utíkal před ní jako páni před morem; ale ona si umínila, že si ho musí naklonit, že ho musí k sobě přilákat, ale vše morné, myslivec ji nemohl vystát a raději zažádal, aby byl přeložen, jen aby se jí zbavil. — Nyní, když jest myslivec pryč, políčila si na statkáře a jak vidíte, počíná se tento zlatý ptáček blížiti."

"Klofarová, vy Boženku převozníkovu pomlouváte nezaslouženě!" zvolala Šimanová. "To s tím myslivcem jste si vymyslíla, že mu Boženka nadbíhá; — je to hřích, takové dokonalé děvče tak-

to pomlouvati. Myslivce jí nadbíhal, to jest pravda, ale ona se mu vyhýbala, nechtěla se s ním ani setkati, čímž jej tak rozčilila, že ji vyhrožoval zastřelením, bude-li mu vždy utíkat. Zeptejte se tamhle kovářovic Jirky, ten vám poví, jak myslivce jednou skoupali, když chtěl jíti k převozníkům."

"Ale mlčte, vy! — Vy se vždy a vždy o tu od řeky zastáváte a ona toho nezasluhuje," vyjela si Klofarová na Šimanovou a obrátivši se na ostatní klepny, zvolala dále: "Vy to víte všechny, moje drahé přítelkyně, jak se ta Božka na mladé muže lepi. Pamatujete se o pouti, jaký to způsobila skandál, až musila Sokolíkova pro Karla přijíti."

Klepny, aby si udržely dobrou vůli s tímto princ-regentem, přisvědčovaly všechny. To však Šimanovou dohrálo, zahleděla se hněvivě na ostatní přítelkyně a zvolala vyzývavě:

"Nyní vás ale žádám, abyste řekly přímo, co která špatného o Božence můžete říci? Nevyhýbejte se, všechny jste Klofarce přisvědčovaly, tak nyní mluvte!"

Klepny se ohlížely bezradně jedna na druhou a žádná se k tomu neměla, aby něco řekla. Klofarka se však osopila na Šimanovou a zvolala:

"Co vám u převozníků za to dávají, že tu žabu tak hájíte?"

"Vy, Klofarko, nyní mlčte!" — zakřikla Šimanová přítelkyni a obrátivši se k Hájkové, tázala se této: "Co víte špatného o Božence?" —

"Hm, co bych mohla věděti, já s ní nechodím, vím jenom to, co od lidí slyším, jiného o ní říci nemohu," bručela Hájková. Šimanová se obrátila hned na druhou klepnu, na Láskovou, s toutéž otázkou.

"Já nevím docela nic, — tuhle Klofarka vždy něco povídá."

A tak se ptala Šimanová sousedky Sivé, Bulíčkové a Kupkové, ale žádná z nich nemohla o Božence nic nepěkného říci. Klofarka však nemlčela; mezi tím, co se Šimanová dotazovala těch milých přítelkyň, co nepěkného o Božence mohou říci, hubovala Klofarka

na Šimanovou, že za nějaké dary, které u převozníků dostává, ujímá se té jejich fiflenky a chtěla by nyní všechny přítelkyně proti Klofarence poštovati.

"Jste uplacená! Jste uplacená!" vyražela Klofarka vztekla ze sebe.

Šimanová jako by neslyšela — když však byl její výslech ukončen, otočila se na Klofarku se slovy: —

"Co jste zde mluvila o uplacení? Kdo že jest uplacen?"

"Vy, vy jste uplacená, — jinak byste se o tu převozníkovu tak nezastávala!" Klofarka již skoro křičela. —

"Dobře, pamatujte si, vy Klofarko, co vám nyní řeknu. Ještě dnes dojdou k převozníkům a povím jim, jak dceru jejich pomlouváte — že to převozník nestrpí, aby jeho dítě někdo tak nezaslouženě pomlouval, jest jisté, dá si vás zavolat k starostovi a bude tam hned také četník a tam budou žádati na vás důkazy; nebudete-li moci důkazy podati, četník vás hned zatkne a odvede vás k soudu, kde vás zavřou nejméně na čtyři neděle!"

Klofarka uslyševši o četníku, — hrůzou se až otrásla. Četník, jaké to hrozné slovo, a ji že by měl odvésti k soudu a zavřít ji? To bylo hrozné. Nyní propukla náhle v pláč volajíc:

"Tak, zde to vidíte, mé drahé přítelkyně, já mám býti tahána četníky; já, zachovalá a řádná žena, která jsem v životě ani slovem nikomu neublížila, já mám býti zavřena a k tomu mi chce dopomoci jedna z mých nejlepších přítelkyň, chce mne učiniti takto nešťastnou!"

Nyní se vložily do sporu i ostatní klepny, naléhaly na Šimanovou, aby k převozníkům nechočila a ničeho jim neříkala.

"Může-li Klofarová něco z toho dokázati, co zde o Božence a myslivci mluvila, nemusí se soudu báti, ale musí to dokázati! Bude tudíž nejlépe, když k soudu přijde," odvětila Šimanová.

"Dokázati? — Chodím s Boženkou, abych mohla něco dokazovati?" vyhrkla Klofarka. "Mluvila jsem jenom to, co jsem od jiných

slýšela."

"Tak udáte ty, od nichž jste ty pomluvy slyšela," děla Šimanová.

"Mohu-liž dnes již říci, od koho a kde jsem to slyšela, sama o ničem nevím, jsem nevinná a vy mne chcete udávati; o, jak jsem nešťastná!"

"Tedy poslyšte, Klofarko! Dnes nebudu říkati ničeho o vašich pomluvách, ale napříště nechte Boženku na pokoji! Je to hodné děvče, nezasluhuje, aby byla takhle pomlouvána," usmířovala se Šimanová.

"Já vím, že jest Boženka hodné děvče, — vždyť o ní nikdy ničeho nepěkného nemluví! To snad mi nebudete vykládati ve zlé, když řeknu, že se ten neb onen o ni zajímá a ji nadchází? Přeji jí toho, necht' se baví s kýmkoli, mne to nebolí, vždyť jest mladá a děvče k světu, jakých jest zde málo."

"Nuže dobře, budu mlčeti," — slibovala Šimanová a vzdálila se.

"Tak to vidíte, moje drahé!" ujal se Klofarka hned zase slova, jakmile se Šimanová vzdálila. — "Pro pravdu by mne chtěla dáti tahati četníkem, to jest pěkná přítelkyně, ta není toho hodna, abychom ji mezi sebou trpěly, vždyť zítra či pozítří může se vám některé zase něco podobného přihoditi jako mně dnes. Toho jsem se nenadála, že máme mezi sebou takovou zrádkyni, hanba jí!"

Klepny pokyvovaly hlavami, ale než mohla některá něco říci, ozvaly se hlasy kluků, volajících: — "Již jdou! Již jdou!"

Klepny se chvatně ohlédly k Sokolíkům, odkud právě vycházel svatební průvod s ženichem, jehož doprovázeli svatebčané k nevěstě. Mládenci kráčeli před hudebníky, zpívali svatební píseň, již pak hudebníci zase hráli. Klepny se nyní hrnuly k silnici, aby dobře viděly a vše náležitě posouditi mohly.

Tam mezi mládenci spatřily dva neznámé, jeden měl na nose skřípec a dle toho usoudily klepny, že je to bratranec ženichův, — o němž se již v Libánkách mluvilo, že jest advokátem. Druhý byl prvnímu dosti podobný, takže nebylo těžko uhodnouti, že jsou to bratři. —

Tito dva cizí mládenci věnovali svému okolí velikou pozornost a spatřili také Boženku, stojící se Samotářem blízko silnice. Ten s tím skřípcem se tával jednoho místního mládence, kdo je ta slečna, stojící s tím pánem u silnice? Tázaný se ohlédl na Boženku a pravil: —

"To jest dcera převozníková a ten pán jest zdejší statkář Samotář."

"Ti dva mají spolu známost?" tával se první dále.

"Nelze nic určitého říci," odpovídal tázaný. "Samotář ji nadchází, to jest pravda, ale mají-li spolu bližší známost, nelze říci."

Nyní šel svatební průvod do statku k nevěstě a po uplynutí jedné hodiny brali se svatebčané do kostela. Po celou tu dobu stál Samotář po boku Boženčinu, nedbal toho, že jej dříve odháněla, — byl šťasten, že může při ní býti.

Když se bral svatební průvod mimo tyto dva, zase se oba cizí mládenci na Boženku pátravě zahleděli; nyní věděli o ní již více, tam v domě u nevěsty se na ni vyptali a zvěděli, že jest sice jenom dcerou převozníka, ale docela chudá nebude, převozník jest sporný a mnohou tisícovku pro dceru uložil.

Boženka těmito dvěma cizím mládencům pozornosti nevěnovala, mužů si vůbec nevšímala, hleděla po družičkách, jaké mají šaty a jak jsou ušity. Zato ale Samotář si povšiml, že všichni mládenci, domácí i cizí, ohlížejí se k Božence, což jej velmi znepokojilo, poznával z toho, že tato dívka zajímá každého, kdo ji spatří.

Když svatební průvod minul, pohlédla Boženka na svého společníka a pravila k němu, nyní že se již rozejdou a po mši svaté že půjdou hned domů. Samotář se chopil její ruky a žádal, aby mu dovolila domů ji doprovoditi.

"Ne, se mnou nechod'te, pane Samotáři, víte, jak bychom byli nepříznivě posuzováni; lépe jest se tomu vyhnouti."

Jenik neodpověděl, stiskl něžně ruku její, načež ona odešla.

Chvilí stál nerozhodně, nevěda,

po odloučení od této dívky velmi smutno. Konečně zaměřil také ke kostelu, umínuje si i přes zákaz Boženku provázeti k domovu.

Po ukončení církevních obřadů opouštěli svatebčané kostel a všichni lidé se hrnuli za nimi. Samotář šel také z kostela, zůstal však státi hned nablízku dveří, aby viděl Boženku z kostela vycházeti; trvalo to dosti dlouho, než vyšla z kostela, ale když vystoupila, padl pohled její na Samotáře, stojícího nedaleko. Usmála se poněkud rozpačitě, poznávala, že se chce Jeník připojiti k ní a to ji přivádělo do rozpaků.

Jeník přikročil k ní a pravil tiše, prosebně znějícím hlasem:

"Boženko, tobě to není milé, že jsem zde čekal na tebe, pozoruji to na tobě; ale kdybys ty věděla, jak mi jest každá minuta milá, kterou mohu v tvé blízkosti ztráviti, byla bys ke mně laskavější, nezapuzovala bys mne od tebe."

"O, mně by byl průvod váš také milý, pane Samotáři, ovšem za příznivějších okolností, takto mi však působí obavy před následky." —

"Ničeho se neobávej, Boženko, vše skončí dobře a musí dobře skočniti, dávám ti své čestné slovo. Půjdeš-li nyní domů, půjdu s tebou i přes tvůj odpor."

Boženka jenom povzdychla, — neodporovala, přítomnost jeho jí byla také milá, jenom kdyby nebylo toho rozdílu mezi nimi, který byl tak veliký, že se jí zdálo býti naprostou nemožností, aby mohly býti sliby jeho někdy skutečnými. —

Samotář doprovodil dívku až se straně dolů a louče se s ní, naléhal, aby mu dovolila opětnou schůzku s ní.

"Pane Samotáři, vy nemáte ke mně ohledů," povzdychla Boženka. "Vaše bezohledné vyhledávání mé osoby způsobí mi jistě veliké nepříjemnosti a vypuzení z domova."

"To se nesmí státi, aby tě tvoji rodiče z domova odvezli!" zvolal Jeník. "Kdybych o tom uslyšel, že tě chci odvézt, přijdu přímo k nim a prohlásím tě za svou nevěstu."

Boženka potřásla nedůvěřivě

co by měl učiniti. Bylo mu vždy hlavou a pravila:

"K tomu nikdy nedojde, abych se stala vaší opravdovou nevěstou — vy si vyhledáte nevěstu jinde, až přijde doba, kdy budete pomýšleti vážně na ožení; těmito sliby mne jenom klamete. Jest pravda, vzbudil jste ve mně city, jakých jsem dříve neznala, vím, že budu po našem odcizení se mnoho trpěti, ale bud'si, útěchou mi budou upomínky na ty krásné chvíle naší krátké známosti, — o níž jsem věděla předem, že pro mne dobře neskončí."

"Boženko, ty jsi hrozně nevěřící," zašeptl Samotář. "Tato tvá nedůvěra mne hrozně bolí — dokáži ti však, že nemluví naplano, že neslibuji, co bych splniti nechtěl. V neděli odpoledne tě budu zase čekati na onom místě, kde jsme se minulé neděle setkali, připluješ dolů po řece?"

"Ano," odvětila dívka s tichým povzdechem. "Neměla bych vám těchto schůzek dovolovati, rozum se vzpírá, srdce však svoluje."

"Tvé srdéčko svoluje?" zajásal Jeník a v téměř okamžiku ocitla se dívka v jeho objetí a přes to, že se vzpírala, zlíbal bouřlivě lice její.

"Vy jste necitelní!" vydechla, když ji Samotář uvolnil. "Nyní ale již jdu, bojím se vás, jste hrozný!" —

"Boženko, přijdeš?" tázal se ještě statkář, pokročiv k odcházející dívce. "Víš, kde jsme se v neděli sešli, tak zase tam v neděli."

Boženka slíbila přijiti a rychle se vzdalovala. Hleděl za ní, až zšla za zahradu. Nyní se obrátil také k odchodu, zaměstnávaje se v myslí stále Boženkou, která se mu stala opravdovým ideálem, — byl sám u sebe o tom přesvědčen, že není druhé dívky, která by se mohla této rovnati krásou a též ne povahou. U Boženky se mu líbilo vše, každé slovo, které promluvila, každý pohyb a nejvíce se mu líbily její oči a jak jej blažily ty její upřímné pohledy.

"Musí býti mou ženou, nedopřeji ji jinému, nikdo by nedovedl oceniti tak dokonale tyto její vlastnosti, jimiž předčí každou jinou

dívku," mluvil tiše sám k sobě, — kráčeje k svému domovu.

(Pokračování.)

Dobrý synáček. Obchodník: "Víš, synu, vzdám se obchodu, dám ti jej a půjdu na odpočinek." Syn: "No, tati, to přece tolik nespíchá, jsi statný, můžeš ještě pár let pracovat a potom půjdeme na ten odpočinek spolu."

Praktický. "Mám tolik starosti s dluhy, že nemohu celé noci spát!" — "Řekněte mi, jak to tedy vydržíte?" — "Spím ve dne!"

Bezpečné znamení. — "Slyšel jsem, že přicházíte z X. Nezemřel tam starý milionář Roubíček?" "Ó, ten zcela jistě žije." — "Z čeho tak soudíte?" — "Sám jsem viděl, jak se jeho dědici na ulici ještě zdraví."

Dobrý nápad. Pán, který se dal malovat: "Tuhle podobiznu nemohu rozhodně přijat. Vždyť na ní vypadám, jako můj dědeček." — Maliř: "A nemohl byste svého dědečka přemluvit, aby si ten portrét odkoupil?"

Uražená hrdost. "Je ta polévka z volských oháněk pravá nebo falešná?" — "Prosím, u nás volí nemají falešné ohánky!"

Roztržitý. "Tati," vyrušuje nejmladší synáček tatínka, čtoucího noviny: "Jenda má 28 zubů a já jen 25." — "Nechte mne chvíli na pokoji. Rozdělte se."

Úvaha. Každý chirurg by již z vědeckosti k automobilovému průmyslu měl míti vlastní auto nebo alespoň motocykl. Mimo to by tím i napomáhal svému stavu k rozšíření klientely.

Největší přednost. Syn: "Zasnoubím se s Elou!" — Matka: "Myslím, že je pro tebe příliš mladá." — Babička: "Mně se zdá, že je nějak nezdravá." — Sestra: "Nemá vůbec žádný vkus." — Tetička: "Nedostane žádné věno." — Strýček: "Je moc hubená." Bratranec: "Ani krásná není příliš." Sestřenice: "Ba, myslím, že má dokonce i trochu křivé nohy." Syn: "Snad — ale má ohromnou přednost: Je zcela sama, bez příbuzných."

Růže Mexika.

Román z mexického života před sto lety.

(Dle různých pramenů napsal Stan. Novotný.)

Kapitola třicátá.

Gabriel, Pedrillo a Zářící Paprsek pokračovali se svými druhy v cestě své co nejrychleji, a když byli asi půl hodiny vzdáleni od Červené vidlice, zastavili se.

— Prostřednictvím Sebestiána zvěděli, že Červená vidlice určena jest za shromáždění různých Indiánských oddílů, a proto se muselo nyní opatrně postupovati. Byl proto napřed vyslán zvěd, aby vypátral, zda a jací nepřátelé jsou již na místě schůzky shromáždění, aby dle toho založili svůj plán. Zářící Paprsek vydal se sám na cestu k Buvolímu jezeru, aby přiměl dona Diega k podílení se s jeho lidmi na nastávajícím boji.

Zvěd přišel asi za hodinu zpět a oznámil, že Mišenec se nalézá u Červené vidlice s několika Lipany; oznámil též zjetí třech bělochů, mezi nimiž jest jedna dáma; zavraždění obou sluhů a příchod Černého Ptáka s jeho bojovníky.

Příchod posledního naši přátele již zpozorovali, neboť mračna prachu jezdců byla daleko viditelná. O Cesarovi nevěděl zvěd ničeho.

Gabriel byl by rád vyčkal návratu Zářícího Paprška, ale věděl, že dlužno nyní počítati každým okamžikem, že mučednický kůl pro Cesara jest již připraven,

a proto dal znamení k pochodu.

Dospěl se svými společníky v tom okamžiku k Červené vidlici, když dal Černý Pták rozkaz, aby byl zajatec z druhého břehu přiveden. Hromové válečné heslo, které on a Pedrillo současně vyrazili, způsobilo nesmírný zmatek mezi Apači. K válečnému tomu křiku jejich připojili se i ostatní běloši a způsobili tím takový řev, že se dalo souditi na veliký počet nepřátel; klam ten byl tím působivější, že vysoká tráva zbraňovala zjistiti skutečný počet nepřátelských bojovníků.

Současně s křikem bělochů a Komančů třesly čtyři výstřely, a čtyři Apačové, kteří se právě chystali vsednouti na koně, padli mrtví do trávy.

Nyní věděli Apačové, s kým mají co činit. Obávající se více strašlivých pušek Gabriela a Pedrilly, než přesily nepřátel, dali se na bezhlavý útek, proti němuž byly bezmocné rozkazy a nadávky Mišence a Černého Ptáka. Také člun s jeho posádkou se vrátil; — Indiáni, kteří se v něm nalézali, běželi, jakmile se dostali na břeh, ku svým koním, aby se podíleli na všeobecném útěku. — Marně křičel na ně Rudá Ruka, neslyšeli ho a nechali ho samotného s jeho zajatcem a Indiánem.

Cesar mezitím použil okamžiku zmatku. Když upadl, touto štast-

nou náhodou unikl smrtelnému bodnutí Rudé Ruky. Nyní ovšem byl by s ním konec; leč události na druhém břehu se odehrávající upoutaly na okamžik pozornost Rudé Ruky a Indiána tak, že Cesar získal času povstati a s hlasitým hurrá, běžet ku břehu.

"Tady je," křičeli Gabriel a Pedrillo současně, když spatřili hledaného na protější straně řeky; současně třeskl výstřel a Indián, určený k hlídání Cesara, svalil se do pisku, když, běžící za Cesarem, ohrožoval život bezbranného mladého muže.

"Dej si pozor, starý renegáte," křičel Pedrillo, "jak se pohneš, jsi synem smrti."

Rudá Ruka ovšem nečekal na výstřel Pedrillov, nýbrž vrhnul se k zemi a tak byl chráněn vysokými travinami.

Na druhém břehu, — jak již vzpomenuto, dali se Apačové a Lipani na útek; Černý Pták byl přinucen k nim se připojit, nechtěl-li padnouti do rukou svých nepřátel. Dostihnouti brodu bylo prchajícím znemožněno, neboť tento byl již bělochy a Komanči překročen, a tak vehnali své koně do řeky, aby se plováním dostali na druhou stranu řeky. Na rozkaz Černého Ptáka obrátili své koně k bobřímu rybníku.

Také Mišenec se nalézal mezi prchajícími. Nebyl však sám na svém koni, neb před ním ležela ve mdlobách Dolores, které se chopil v okamžiku největšího zmatku a nyní ji sebou jako kořist odnášel.

Kdyby Gabriel a Pedrillo nebyli měli soustředěno všechno své myšlení na sem tam na druhém břehu bezmocně pobíhajícího Cesara, bylo by jim bývalo snadno Mišence sestřeliti s koně a donu Dolores pak zachrániti z vody před utopením — ale oni nevěděli, že Mišenec má před sebou na koni nějakou dámu, viděli jen Cesara na druhém břehu a věděli, že v jeho blízkosti se nalézá Rudá Ruka, kterého zdržovaly jen jejich strašlivé pušky, aby se nevrhnul na Cesara.

Tu náhle shlédli na vodě Li-

pány opuštěný člun, Zatím s přilícenou puškou střežil každé hnutí Rudé Ruky, skočil Pedrillo do vody, zmocnil se člunu, — dostal tento ku břehu a s Gabrielem pustili se přes řeku, což se jim bez nehody podařilo.

Když přistáli, zapoměl Gabriel na vše kolem sebe a s radostným výkřikem strhnul znovu nalezeného svého miláčka na svá prsa, zatím co slzy skrápěly jeho zbrzděné lice.

Tohoto okamžiku využil Rudá Ruka. Rychle vyskočil, běžel ku předu a vrhl se do řeky, plovaje mocnými rozmachy k bobřímu rybníku, aby se připojil ku svým společníkům.

Gabriel a Pedrillo toho nedbali, třeba poslední útěk renegátův upozoroval.

"Ty nám přece neutěčeš," zabručel Pedrillo a potom dále se oddával radosti ze šťastného sejiti se. —

Na protějším břehu se scéna mezitím rychle změnila.

Sotva poslední Apač zmizel ve vodě, s hlasitým křikem přihnali se sem lidé dona Diega, vedeni Zářicím Paprskem.

Tento, když přišel k Buvolímu jezeru, zvěděl ku svému ustrnutí, že don Diego se svou dcerou, senátorem a malou družinou vyjel si k bobřímu rybníku. Krátce vysvětlil lidem, v jakém nebezpečí se jeho pán nalézá, a nebylo třeba více žádné pobídky, aby je přiměl k okamžitému tažení k Červené vidlici. Byl mu dán kůň a nyní to šlo v trysku k řece. Již z daleka zaslechl válečný křik Gabrielův a Pedrillov, a pochopil, že se musí nyní bráti svou cestou a sice více vpravo než vlevo, aby se dostal na bojiště.

Zářící Paprsek dospěl na scénu právě v okamžiku, kdy Mišenec skočil se svou krásnou kořistí do řeky. Neslyšel výkřiky dona Diega a senátora o pomoc, neslyšel nářky otcovy o dceru, neměl žádného pohledu pro Cesara, který byl na druhém břehu — viděl jen holubičku jezera v drápech supů — a bez rozmyslu vehnal koně do řeky, aby pronásledoval lupiče krás-

né dívky.

Mišenec měl však před ním již náskok, a Zářící Paprsek musel patřiti, jak pronásledovaný dostal se na břeh a pojednou zmizel za hrází. S ním také zmizeli oni Apači a Lipani, kteří vyvázli životem.

Zaražení zadrželi lovci koní svá zvířata, když spatřili své nepřátelé, jako by zemi byli pohlaceni, zmizeti jejich zrakům.

"Pomoc, pomoc!" bylo slyšeti z vysoké trávy.

Don Diego a senátor leželi ještě spoutáni na zemi, a první musel patřiti bezmocně na únos svého jedináčka; nemohl ničeho učiniti k jeho záchraně, ačkoliv měl kolem sebe dosti přátel.

"Wilson!" zazněl tu náhle hlas sira Francise.

"Přejete si, sire?" tázal se volaný. —

"Přestaňte se starati o moji osobu. Já tady zaslechl právě volání o pomoc; zde musí býti někdo v nebezpečí. Mějte za to, že já jsem volal o pomoc a zachraňte ho."

Po krátkém hledání našel Wilson oba svázané muže a vyprostil je. —

Sotva byl sprostěn pout, řítil se nešťastný otec k řece, aby ještě jen zahlédl vlající šat své dcery, se kterou Mišenec zmizel za hrází.

Don Diego zuřivě vykřikl a žalostně spínal ruce, aniž by v tom okamžiku věděl, co nyní dělat.

Zatím poslední z Indiánů dostal se ku břehu, a také Rudé Ruce se podařilo dostat se ku svým společníkům. On byl poslední, který vystoupil na pevnou zem.

"Škoda, že moje puška není nabíta," litoval Wilson.

Také Šebestián s Komanči pustil se s lovci koní za prchajícími nepřáteli. Gabriel a Pedrillo s Cesarem dostali se opět na druhou stranu, kde nařikal don Diego nad ztrátou své dcery.

"Nezoufejte," těšil Gabriel nářikajícího pantázníka. "S pomocí Boží zachránil jsem svého syna a zachráníme též vaši dceru."

Bez rozmyšlení následoval pak s Pedrillem své přátelé, aby řídil boj. Cesar šel s nimi, třeba mu Ga-

briel zabráňoval. Zvěděl, v jakém zajetí se dona Dolores nalézá, a žádná moc na zemi nemohla mu zabrániti, podílet se na záchraně milované dívky.

"Oni se zatarasili v bobřích stavbách," křičel Šebestián, když k němu Gabriel se dostal. "Bude to těžký boj. Jen kdybych věděl, jak to udělali, že tak rychle nám zmizeli."

V tom okamžiku ozval se na druhé straně štěkot psa, a objevili se lovci buvolů, kteří cestu vykonali pěšky. Oso, nepřítel rudochů, byl s nimi a trhal sebou zuřivě s rozježenou srstí na řemenu, na kterém byl veden.

"Ten muž s tím psem nám může pomoci," pravil jeden z lovců koní, ukazuje na majitele psa.

"Jak to?"

"Poněvadž jeho pes jest vycvičen na Indiány."

Když lovci buvolů dorazili ku svým přátelům, byla jim ihned vysvětlena situace, a majitel psa požádan, aby dal svým psem vyhledati přístup k úkrytům Apačů. — Lovec okamžitě přivolil.

Nikdo dosud nepozoroval, že Zářící Paprsek zmizel. Teprve nyní, když se chtěli usjednotiti o způsobu pokračování v boji, byl pohřešen. Dříve ještě než bylo možno po něm se vyptati, zazněl blízko výstřel, aniž mohlo býti zjištěno, kde padl; hned potom se rozhrnulo křoví a objevila se hlava Zářícího Paprsku. Všichni k němu spěchali a zahrnovali ho otázkami, on však jen kynul rukou a vystoupil z křoví úplně.

"Já vím, kde jsou," pronesl, "a právě jsem jednoho z nich poslal do věčných lovišť."

Potom vyprávěl, že náhodou za křovinami vypátral vyschlé rameno řeky, které ohraničovalo z jedné strany bobří rybník. Toto řečiště bylo asi šest stop hluboké; hodilo se výborně za posici proti nepříteli, neboť muže úplně krylo, aniž se tento potřeboval shýbat. Že Apačové použili tohoto vyschlého řečiště, aby se dostali k bobřím stavbám, bylo jisté, a tím bylo vysvětleno náhlé jejich zmizení. Příchod k bobřím stavbám

Komanč ale ještě neobjevil. Aby se orientoval, vystrčil hlavu přes hráz řečiště a tu uviděl, že se Apačové v jejich úkrytu zatarasují, používajíce k tomu dříví a chrástí a bobry poražené kmeny. — Při této příležitosti nemohl se Zářící Paprsek zdržeti, aby jednoho z jeho smrtelných nepřátel neposlal na věčnost.

Tímto výstřelem byli Apačové ovšem varováni, a nyní platilo, s největší opatrností dáti se do díla, měly-li býti ušetřeny lidské životy a dona Dolores zachráněna.

Gabriel byl ve svém živlu.

Jsa zvyklý na boje s rudochy a znaje dobře jejich lsti, — vystihl svým známým bystrozrakem, jak dále si počínati.

Mezi svými průvodčími měl dosti mužů, kteří byli dostatečně obeznámeni se způsobem bojů Indiánů; Pedrillo, Šebestián, Wilson, lovci buvolů, byly síly, jež nemohly býti podceňovány, nehledě k Zářícímu Paprsku a jeho lidem, kteří ovšem čelili Indiánské lsti nepřátel opět svoji lsti. Jinak tomu bylo u lovců koní, sira Francise, senátora a Perrina; také don Diego, který za jiných okolností byl by dobrým druhem, — mohl v tomto případě býti spíše na škodu než k prospěchu.

Proto Gabriel nakázal lovcům koní, aby převedli své koně brodem na druhý břeh a tam je uvázali a až tak učiní, aby se opět vrátili. Don Diego, senátor, sir Francis, Perrin a don Cesar měli se odebrati na druhou stranu a tam svými puškami zabrániti možnému útěku Apačů, kdežto on s ostatními zaujme postavení ve vychlém řečišti a odtud bude řídití útok.

Don Diego dal se jen s námahou pohnouti k tomu, aby se odebral na vykázané mu místo, a teprve vážné poukázání Gabriela, že pak nebude moci ručiti za život jeho dcery, přimělo zoufalého otce k podrobení se. Tím radostněji ale svolil senátor, dostati se ze střelné čáry, a také u Perrina nebylo třeba veliké námahy, přiměti ho k opuštění nebezpečného místa. Cesar a sir Francis stáli však tvrdo-

šijně na tom, že bojiště neopustí.

Když mužstvo bylo udaným způsobem rozděleno a lovci koní svá zvířata dopravili do bezpečí a vrátili se, všichni muži vstoupili do vyschlého řečiště.

S velikou opatrností prohlížel Gabriel nejdříve polohu na druhé straně hráze a rozdělil pak své, skoro vesměs střelnými zbraněmi opatřené mužstvo tak, aby mohli pozorovati každé hnutí v bobřích stavbách, a aby jejich pušky měly dobrou práci, jakmile se nějaký nepřítel ukáže.

On sám se pak rozhodl s Pedrillem, Zářícím Paprskem a lovcem buvolů a jeho psem vyhledati přístup k bobřím stavbám.

Lovec buvolů, který jen s velikou námahou mohl udržeti běsnící zvíře, zahájil pochod. Nepotřeboval dávati moudrému zvířeti nějaké pokyny; nos máje při zemi, sledoval pes stopy Indiánů s jistotou, která v tomto případě měla nesmírnou cenu.

Cesta, kterou se pes bral, vedla přímo vyschlým řečištěm až k oné hrázi, kterou hobrové postavili přes Červenou řeku a tím způsobem dali vodě jiný směr. Za jiných okolností nebyli by mohli naši přátelé umělé té stavbě se neobdivovati, nyní na ni pohlédli jen zběžně. Měli jinou starost.

Když došli k bobří hrázi, zastavili se.

Gabriel a Pedrillo opatrně k ní přistoupili. Ať slídili však sebe pečlivěji, — nemohli najíti žádný vchod do říše bobrů; právě na této straně byla vegetace tak bujná, že ji proniknouti, bylo nemožností.

Oba se vrátili k čekajícím na ně druhům.

“Vezměte psa co možno krátce na šňůru,” řekl Gabriel lovcům. — “Nějaký vchod do této stavby musí býti, budeme ho spolu hledati.”

Majitel psa byl ochoten.

“Můžete psovi zabrániti štekot?” tázal se Gabriel.

Lovec buvolů přisvědčil, potom promluvil na psa několik slov, a tento pohléděl na svého pána tak rozumným a očima a s takovým porozuměním, jakoby promluveným slovům rozuměl.

“Nuže, ku předu,” kázal Gabriel a ubíral se za lovcem.

Tak přešli hráz až na její konec, a tím způsobem dostali se ku břehu Červené řeky.

Výkřik překvapení unikl ze rtů obou mužů. Bobří rybník nebyl na této straně, jak to vypadalo zvenku, ohraničen přímo řekou, nýbrž mezi oběma nalézal se jazyk země, asi deset stop široký, který u řeky hustě byl zarostlý, ale u bobří hráze byl jen řídký porost, takže bylo možno nahlédnouti do vnitřní prostoty.

Rychle oba muži ustoupili o krok zpět, aby nebyli spatřeni Indiány.

“Tak tudy se tam dostali,” zabručel Gabriel. “Kdyby ona mladá dáma nebyla v jejich moci, mohli bychom celé to hnízdo vykouriti, ale takto —”

Přemýšlel.

“Jděte zpět,” pravil konečně, — “a pošlete mi sem mého přítele Pedrilla. Vy ostatní počkáte v řečišti a zakročíte tetrve tehdy, až uslyšíte hovořiti mou pušku.”

Lovec buvolů ubíral se zpátky.

Gabriel položil se celou délkou svého těla na zem a počal, plaze se po břichu, pohybovati se pomalu vpřed. Chtěl se totiž dostati ku křoví, za nímž dva muži mohli se ukrýti, aniž by mohli býti spatřeni. Aby se tam dostal, musel minouti otevřené místo, kterého Apačové použili, aby se dostali do skrýše. Musel při tom vynaložiti největší opatrnost, neměl-li odvážný tento podnik zaplatiti životem.

Starý lovec provedl však již větší a odvážnější kousky, a proto neměl žádného strachu ani před tímto. Když se šťastně dostal k svému cíli, objevil se Pedrillo; okamžitě pochopil, o co se jedná, a v několika minutách nalezal se po boku svého přítele.

Ve světlině, která před oběma lovci ležela, nalézal se bobří rybník asi se šestnácti příbytky těchto podnikavých zvířat. Čtyři nebo pět těchto obydlí nebylo postaveno přímo ve vodě, jako ostatní, nýbrž byly vzdáleny několik kroků od břehu. Tyto bobří příbytky spojili Indiáni kmeny a různým

dřívím a tak byla utvořena jakási hradba, za kterou se pravděpodobně nalézali vůdcové bandy, a zajatá, neboť ani Černý Pták, ani Mišenec, a ani Rudá Ruka nebyli k spatření, ač Gabriel a Pedrillo svými zraky slídili, seč mohli.

Ostatní Apačové byli roztroušeni na mýtince a zaměstnávali se dilem svými koňmi, dilem snášeli větve, aby jimi zahradili slabá místa hradby; jiní si ovazovali své rány, které si odnesli při spěšném útěku od kulí bělochů a Komančů.

"Nic by nám neprospělo střílet na ty rudé d'asy," šeptal Gabriel, "když nemůžeme dostat na mušku jejich vůdce. Po těch není ani stopy."

"Jen kdybychom se dostali tam k tomu stromu," minil Pedrillo, ukazuje na vysoký, hustě listnatý strom, který stál těsně na břehu rybníka.

"To jest téměř nemožné," odvětil tiše Gabriel. "Máš však pravdu, neboť kdybychom seděli nahore, mohli bychom přehlédnouti všechno počínání a jednání těch rudých lotrů."

"Co asi zamýšlejí?" přerušil ho Pedrillo. "Hled', všichni jdou na onu stranu a mizí za tím bobřím obydlím."

"Nyní jest čas," pronesl tiše Gabriel a rychlostí myšlenky přeletěl prostor, jež ležela mezi jejich stanovištěm a onim stromem, který Pedrillo označil. Jako kočka vylezl po kmenu do výše a brzy byl pod ochranou střechou listů, aniž byl spatřen, neboť, jak již naznačeno, pozornost Apačů byla obrácena na jinou stranu jejich ležení. Pedrillo, nejdříve ušaslý nad Gabrielovým kouskem, chytrácky se usmál a nechal svého druhu nejdříve dostat se do bezpečí, potom učinil totéž.

Za bobřími chýšemi odehrávala se zatím jiná scéna.

Se zachmuřeným pohledem stál zde Černý Pták vedle Mišence a Rudé Ruky.

Náčelník, který vzdor svému zranění vykonal dalekou cestu k vidlici Červené řeky, byl vylíčenými vpředu událostmi připraven o mnoho ze svých nadějí.

Mišenec mu přísliboval bohatou kořist u Buvoliho jezera a mimo toho též mu slíbil vydati do jeho rukou Zářícího Paprsku, jeho úhlavního nepřítele. Také počítal na zajmutí tří bělochů z plovoucího ostrůvku, a to vše bylo zmařeno tímto neočekávaným přepadem — a on nyní vězel se svými bojovníky v pasti, neboť nebyl více útočící, nýbrž obležený.

"Můj bratr zdá se býti oslepen krásou bílé dívky," započal řeč, ukazuje na omdlelou, na zemi ležící donu Dolores, "jeho zrak jest zakalen vášní. Krev rudých bojovníků volá o pomstu a já žádám o vydání počtu od mého bratra."

"Nestarej se o mé záležitosti," vzdorovitě odpověděl Mišenec, — "já nepatřím ku tvým bojovníkům — já jsem svým vlastním pánem." "Ty jsi můj spojenec a musíš dodržeti, co jsi slíbil."

"To také učiním, jen mne nech jednat."

Potom pokynul jednomu z Lipanů, aby vylezl na strom, a odtud pátral po postavení nepřítele, — o němž se zcela správně domníval, že se nachází ve vyschlém řečišti.

Pak vykládal Černému Ptákovi plán, při němž jeho osobní odvaha, ale též jeho lstivost měly hráti velkou úlohu. — Zdaří-li se tento plán, pak mělo býti nastalého zděšení nepřátel použito k výpadu, — který musel vésti k naprostému jejich zničení.

Vážné tahy Černého Ptáka se vyjasňovaly při výkladu Mišence, a on dal svůj souhlas. Apačům bylo potom dáno znamení, aby se shromáždili za bobřími chýšemi. To byl ten okamžik, kterého využili Gabriel a Pedrillo, aby se dostali na vyhlédnutý strom a následkem čehož Mišencův výpočet dostal trhlinu, kterou měl těžce odpykati.

Mišenec vyložil Indiánům, co má před sebou; každý měl zůstat u svého koně, aby v okamžiku, kdy zaslechnou padnutí výstřel, tou cestou, kterou se dostali do bobřích staveb, podnikli výpad do vyschlého řečiště, a nepřítele, který v úzkém řečišti nebude moci rychle utéci a nanejdříve k řece

bude se moci uchýliti, zničili.

Tiše odebrali se Indiáni ku svým koním a připravili tyto k odjezdu. Mišenec vyměnil několik slov se svým otcem, načež tento s ohavným úšklebkem chopil se pušky a prohlížel ji, zda jest řádně nabitá.

Mezitím vrátil se také Lipan ze svého pozorovacího stanoviště a podal zprávu. Na to pokynul Mišenec svému otci, a oba zaměřili k hrázi, za kterou stáli lovci koní a Komančové.

"Co mají za lubem?" šeptal Gabriel: "nějaký padoušský kousek jest to jistě, mějme jen pušky připraveny."

Mišenec a Rudá Ruka přiblížili se k vnějšímu okraji křovin, které prostíraly se na straně vyschlého řečiště. Když oba si vybrali taková místa, která jim skytala ochranu před nepřátelskými kulemi, počal Mišenec s prováděním svého podlého plánu.

"Jsou uši Zářícího Paprsku otevřeny, aby slyšely slova jeho přítele, kterého nesprávně pokládá za svého nepřítele?" volal silným hlasem. —

"Zářící Paprsek zná za onou listnatou stěnou jen nepřátele," — zněla okamžitá odpověď Komanče. —

"Já nabízím Zářícímu Paprsku ruku k míru," — počal Mišenec znovu.

"Je-li to vše, co ode mne mluvčí chce," odpověděl Zářící Paprsek, "pak nechť mlčí, neboť jeho hlas jest mi tak odporný, jako chřestot chřestýše."

Mišenec zaskřípal vztekem zuby, ale opanoval se.

"To není ještě všecko," pokračoval. "V mé moci nalézá se Jezerní Květinka, a já jsem ochoten ji vydati."

Náruživé hnutí proniklo srdcem Komanče; Mišenec vystihl jeho slabou stránku. Okamžik se rozmýšlel, co má odpověděti.

"Za jakých podmínek chce Mišenec vydati Jezerní Květinku?" potom se tázal.

"Mezi náčelníky není zvykem vyjednávat, aniž by si patřili vzájemně do očí. Mišenec sdělí své

podmínky, bude-li moci stisknouti ruce Orla a Zářícího Paprška."

"Orel není přítomen, a Zářící Paprsek nedotkne se nikdy ruky nečistého zvířete jinak, než aby ji rozdrtil," zněla pyšná odpověď Komančova.

"Zářící Paprsek jest hrdý, jak se sluší býti budoucímu náčelníkovi," pronesl Mišenec, který jen s největší námahou mohl potlačit svůj vztek. "Nalézá se jiný náčelník za hrází, který chce se mnou vyjednávat?"

"Já tu věc převezmu," nabídl se Šebestián, a aniž by dbal na domluvy Komančovy, zvolal hlasitě: "Jest zde jeden náčelník, který jest připraven vyjednávat."

"Dobře," odvětil Mišenec. — "Poradíme se společně. Dejte mně slovo, že mohu bez obavy vystoupiti. Budu beze zbraní a budu mítí jednoho společníka. Vy učinite rovněž tak."

"Vystupte, máte mé čestné slovo," prohlásil Šebestián.

"Můj bratr nejedná dobře," — pravil Zářící Paprsek. "Onen had jest tím jedovatější, čím úlisněji mluví. Já radím svému bratrovi, aby od svého předsevzetí upustil."

"Tam naproti čeká zkormoucený otec na svou dceru," krátce řekl Šebestián.

"Přejete si, sire?"

"Vy střílíte jako Vilém Tell, Wilson. Chcete doprovázeti tohoto statečného muže, abyste ho v nutném případě mohli chránit?"

"Well, sir," odvětil Američan a natáhl kohoutek své pušky.

Mišenec vrhl na svého otce významný pohled, když uslyšel odpověď Šebestiánovu, a všichni čtyři vystoupili skoro současně z jejich ochranných úkrytů.

"U všech všudy," zahromoval Pedrillo na stromě. "Nyní chápu — ubohý Šebestián zaplatí svou šílenou odvahu svým životem."

"A my nemůžeme na nikoho zamířit," pronesl chmurně Gabriel, "to listí nám v tom brání."

Čtyři vyjednavatelé pozorovali se nějaký okamžik mlčky.

Mišenec vystoupil asi čtyři kroky před stromy, které mu sloužily za ochranu; Šebestián vyšel mu

vstříc dvakráte tak daleko. Rudá Ruka stál krok stranou od svého syna, Wilson právě tak daleko od Šebestiána; oba mlčeli a vážně se opírali o své pušky. Za malý okamžik kráčel Šebestián pevným krokem k Mišenci, aby chopil se podávané mu ruky. Sotva však tak učinil, byla jeho ruka stisknuta jako železným svěrákem.

"Střel," vzkřikl Mišenec.

Výstřel třeskl z pušky Rudé Ruky, a Šebestián byl zasažen přímo do prsou. Mišenec objal klesající tělo a použil ho jako štítu pro sebe, pomalu ustupuje ony čtyři kroky, které měl k ochranným stromům.

Vše se odehrálo tak rychle a neočekávaně, že Wilson nemohl zasáhnouti. Rudá Ruka uskočil ihned po rozkazu Mišence a teprve z úkrytu vypálil ránu; Mišenec kryl se tělem Šebestiána, a Wilson neodvážil se střílet, neboť nemohl vědět, zda Šebestián byl zasažen smrtně či ne. Přece vypálil však svou pušku v okamžiku, kdy se dostal Mišenec do svého úkrytu a pustil tělo Šebestiána; — kule lehce zasáhla rameno padoucha — to byl jediný výsledek výstřelu.

Výkřik vzteku zazněl z hrdel mužů ve vyschlém řečišti při tomto padoušském činu bandity a aniž by vyčkali rozkazu, vylezli na hráz a hnali se ku křoví, které obklopovalo bobří hráz.

Starý lovec buvolů spěchal se svým psem po bobří hrázi, Zářící Paprsek ho následoval.

Gabriel a Pedrillo pozorovali ze svého místa celý průběh zde vyličeného děje, aniž tomu mohli zabrániti. Ovšem, tušili nějaký Istivý úklad Mišence, ale nemohli v čas zakročiti puškami proto, že jim listnatá střecha neposkytovala žádný jistý cíl; varovným výkřikem též ne, poněvadž sice vše viděli, ale nemohli rozuměti žádnému pronesenému slovu; také neznali význam před nimi se odehrávající scény.

V okamžiku, kdy padl výstřel Rudé Ruky, vyhoupli se Apači v bobřích stavbách okamžitě na koně, ale dva z nich skáceli se na

zem. Pušky Gabriela a Pedrilla zahovořily ihned v tom okamžiku, kdy padl Šebestián. Současně oba lovci vyrazili své válečné heslo. — Poněvadž také z vysušeného řečiště byl v té chvíli podniknut útok, měli Apači za to, jsouce omýleni křikem Gabriela a Pedrilla, — že jsou napadeni ze dvou stran, a povstal mezi nimi nesmírný zmatek, který skončil všeobecným útekem. Ten obrátil se ovšem ku bobří hrázi.

Zde ale postavil se jim do cesty lovec buvolů se svým psem, a za lovcem byl Zářící Paprsek s několika Komanči. Pes byl puštěn ze šňůry.

Prchající byli na hrázi uvitáni výstřely a válečným řevem; statečný Oso zběsile vyl, že jeho hlas vynikal nad křik Indiánů, a děsný strach zmocnil se Apačů, kteří obraceli svá poděšená zvířata a částečně vrhali se do řeky, dílem též do bažiny před nimi se rozkládající.

Gabriel a Pedrillo po vypálených výstřelech slezli se stromů a bili slepě kolbami prchající Apače. Útočníci z řečiště vpadli Apačům do zad a nastalo nemilosrdné pronásledování nepřátel.

Gabriel a Pedrillo pomýšleli v jednu chvíli, spěchat k zataraseným bobřím příbytkům, aby zachránili donu Dolores, ale nebylo jim v prvním okamžiku možno proniknouti chumáčem bojujících, neboť se museli na všech stranách brániti a když se konečně k tomu dostali, spatřili mezi prchajícími Mišence na koni, majícího před sebou svou krásnou kořist.

Kdyby byli měli čas, nabíti pušky, byl by býval bandita neodvratně ztracen.

"Za ním!" křičel Gabriel, "za ním!"

Těžká ruka položila se v tom na jeho hlavu a násilně mu ji sehnula — kule s hvízdnutím ho přeletěla.

"Sem," křičel Pedrillo, neboť on to byl, který zachránil Gabriela před jistou smrtí, "sem, než ten rudý padouch opět nabije svou zbraň."

Gabriel uskočil za strom.

DOPISY.

CLEVELAND, O.

Ctěná redakce Č. Ž. a milé čtenářky! — Srdečně Vás všechny zdravím a vzpomínám jak se Vám všem vydařily ty Vaše květiny. Už se brzy budeme tlačit za kamna; jen aby nám dal Bůh zdraví a mohli jsme přezimovat a zase se připravit na jaro. Dlouhá zima přinese časem nám někomu starost a také někomu žalost, ale vše jest v Boží moci. Paní Marie Ineman Vás zdravím.

Milé čtenářky, nebyla bych psala, ale ulekla jsem se, že už mne redakce hnedle bude upomínat, že dlužuji za Č. Ž., tak se musím vyrovnat. Zároveň těch pár řádek napíši. — Jaké jsme měly slavnosti již každý ví. Těšíme se také na 40. hod. pobožnost, v naší osadě budeme ji mít od 3. prosince.

4. října dp. Habart začal se modlit živý růženec. Vysvětlím Vám co jest živý růženec. Chlapci se modlili Otče náš, 10 holek Zdravas, a holky zase byly za anděle a odbíraly od každé té holky jak se pomodlila, růže, a dávaly je k Panně Marii na oltář od chlapců, kteří nesli lampičky. Když se vystřídalo 50 dětí tak jsme se pomodlili růženec. 30. bylo dokončení stejné. Mezitím jsme celý měsíc měli večer každý pátek pobožnost.

Přeji všem mnoho zdraví, redakci svatou trpělivost a mnoho odběratelů. — Zasilám \$3.00 na Č. Ž., zbytek na dobrý účel.

Kateřina Jačka.

HOUSTON, TEX.

P. b. P. J. K.! — Ctěná redakce a celá čtenářská rodino! — Před nějakým časem bylo v České Zemi o Sv. Hostýnu na Moravě, jak nějaký nevěrecký profesor upírá Panně Marii Svatohostýnské Její pomoc Moravanům a všem, kdož u Ni hledali útěchy.

Jsem také jedna od sv. Hostýna, a tam jsem byla několikrát každý rok až do roku 1906, kdy jsem tam byla naposled se svým drahým nyní již zemřelým manželem. Roku 1907. 13. ledna, jsme jeli do

této země Ameriky. A proto se také cítím povinná, abych Panně Marii vzdala hold a Její slávu a přispění zde oznámila. Byla jsem malá holka, asi 10 neb 12-letá, — když můj strýček, mého tatínka bratr, šel z pouti ze Sv. Hostýna, a bylo to právě na Nanebevstoupení Páně. Pršelo a já pravím: — Strýčku, oni se u nás zastavili jak šli domů. Strýčku, však jste dnes nemuseli chodit na Sv. Hostýn, — mohli jste jít až podruhé, až by tak nepršelo. Bylo to od nás až na Sv. Hostýn na kopec 3 hodiny. A on i stařenka, tatínkova maminka říkali: Děvče, já su moc Panně Marii povinen a dlužen. — A tak mi to říkal, že když mu bylo 8 roků, že nic nemluvil, ani táta neb máma, a tak měli jeho rodiče strach, že budou němí. Bylo to také na Nanebevstoupení Páně, tak jeli na Sv. Hostýn, a tam jej obětovali a zasvětili Matce Boží. Jak klečeli před obrazem Panny Marie, tak strýček ponejprv zvolal: Jak je ta Panna Maria krásná, — a potom mluvil všechno. To se ví, že měli velikou z toho všeci radost. Možná, že je to někde tam v archivu zanešeno. Jeho jméno bylo Tomáš Pavelka. Můj otec byl starší, tak to mohlo býti kolem r. 1840, neb 1842. Já již nevím o kolik let on byl mladší. Můj otec byl narozen r. 1831. Tehdy ještě nosili na Sv. Hostýn cihly, staří po čtyřech v šátku svázaných, a malí po 1 cihle a do kopce to se šlo. Ale já již cihel nenosila, neb byl kostel i kaple i dům pro poutníky dostavěn. Když byla moje maminka moc nemocná, doktor říkal že má plíce pryč, že by bylo zbytečno peníze vyhazovat. Ona se obrátila také k P. Matce Boží H., a okřála. Ten doktor jel na vojnu, byl tam nevím jako dlouho, jestli na měsíc či déle na manévrech, a jak přijel, potkal moji maminku a hleděl na ni, nechtěl ani svým očím věřit, a povídal: Jste Vy to pí. Pavelková? Jsem pane doktore, jsem. — I začal se jí vyptávat, čím že si pomohla, co užívala, neb jak to možné, že měla celé plíce pryč. Ona mu jen ukázala na Sv. Hostýn a řekla, že Pannu Marii prosila, neb jsme byly děti malé,

a tak nás nechtěla opustit. I já jsem byla moc nemocná v Evropě, a i zaopatřena sv. Svátostmi umírajících, také na plíce. Když mě zaopatřoval vlp. Tábořský, tak mému muži venku říkal, že ani rána druhého nadočkám, a jsem chvála Pánu Bohu zde. Na Sv. Hostýn jsem viděla, když jsem seděla na posteli, tak bylo pěkně od nás a daleko viděti. Celých 8 týdnů jsem nemohla ležet, jen sedět. Bylo to v zimě, tak mi nohy, ač jsem je měla zamotané v peřinách otekly, a na sesli mi dali 4 polštáře, a na ty jsem si hlavu položila. No již Vás nebudu nuditi.

Počasi tu máme pěkné, a již i trochu chladné. — Romány se mi líbí a nám všem. Ten je zase od p. Novotného "Růže Mexika", tak až mi vlasy na hlavě vstávají, strašný a děsivý, že, než bude u konce, já je co ještě některý vlas na hlavě mám, tak ani jeden mi nezůstane. Ti Indiáni byli zlí lidé. Ráda čtu o nich, jenže se mi potom o nich zdá, a ve spaní se chytinu za hlavu, jestli mi skalp nevzali. Dobře, že je tu v Houstonu nemáme.

Pane redaktore Dr. H. Dostále! Velice Vás my Houstonané prosíme, abyste se za nás Čechy, Slováky a Poláky přimluvil u Sv. Otce v Římě, aby nám sem byl dán kněz české neb polské národnosti. My starší lidé tu angličtinu posud neznáme. — Ve čtvrtek se usneslo nás 5, a najali jsme si káru a šoféra, a hajdy do Rosenbergu za dp. Tydlačkou, a šťastně jsme k němu dojeli. Byl právě v kostele, tak jsme ho poprosili, aby nás vyzpovídal a Tělo Páně nám podal. Ale bylo by to lepší, kdybychom ho tu měli, neb máme do Rosenbergu 35 mil. — Tak se těším na odpověď, a zůstávám Vaše čtenářka

Marie Brumková.

BOMARTON, TEX.

Ctěná redakce České Ženy! — Honem letím s troškou, jak se praví, do mlýna, a ani bych tak nepospíchala, ale vedu vám novou odběratelku České Ženy. Ani nevíte, jakou radost z toho mám, že jsem získala novou odběratelku, a

přeji si, aby jich následovalo víc, než jsem se mnoho napracovala, až se mi jednu získat přece poštěstilo. Tak jen aby jich bylo víc.

Úroda je letos velice dobrá, — všeho je dostatek, za což máme jen Pánu Bohu děkovati.

Milé čtenářky České Ženy pište hodně, nebo máme velice málo dopisů v České Ženě, a ty tak ráda čtu. Pište hodně, i vy paní Irvinská nechte se zas vidět, neb ráda Vaše dopisy čtu, neb jsem měla tu čest Vás osobně poznat. I vy milá paní Kafková, mi tak známá starodávná přítelka, nechte se zas oblésknout v České Ženušce, a všechny známé i neznámé. Jen hodně dopisujte, ať máme co číst, neb jsou už večery dlouhé, tak se to hezky čte. Jak přijde Česká Žena, které se nemohu ani dočkat, (chtěla bych, aby chodila každý den, no, ale vím že to není možné) — tak první je "Z Českého Zákoutí", a pak dopisy, a zas ten román "U Faraona", a tak všechno, až jsem s ní hotova, a zas čekám s netrpělivostí na číslo příští.

Doufám že se nové odběratelce bude Česká Žena líbit. Také připojuji své předplatné. — Zasilám \$2.75 za sebe, a za získanou novou odběratelku taky \$2.75.

Zdravím všechny odběratele Č. Ženy, i ctěnou redakci, a jsem Vaše stará odběratelka

Teresie Kovářová.

LAMONT, IOWA.

Milé krajanky a čtenářky! — Prosila bych Vás, zdali máte některá z Vás schovanou Českou Ženu č. 745, 746, 747, 748, 749, buďte tak laskavé a prodejte mi je. Zaplatím Vám ráda všechny výlohy, neb bych je ráda poslala mé sestře do Čech, která jest nemocná, tak že jest odkázána jen na teplou světnici. — Zasilám jí vždy 5 čísel najednou, již více než rok, a všechny přišly vždy v pořádku až na tato čísla, ta se ztratila. Bylo mně jí líto, když mi psala v nejlepší době že se musela ztratit.

To víte milé čtenářky jak ráda uděláte každá z Vás Vaším příbuzným nějakou radost, tak také pro mě by to bylo velkou radostí,

kdybych jí je mohla poslati. — Vždyť v této době nemůžeme než s malíčkostí posloužiti. Já totiž nejsem odběratelkou, ale čtenářkou, nemohu toliko peněz vydávati, — neb můj muž neumí česky číst. — Tak on má katolické anglické "Witness", a já čtu "Katolik" a "Witness" a jedny německé, všechny jen katolické.

Pi. Anna Dvořáková jest starší pi., přes 80 r., a ta již dlouho odbírá Českou Ženu a mně ji pak dává, neb zde v našem městečku Lamont neumějí česky čísti než asi 4 osoby. A já pak také nejsem zdráva, jsem pod lékařskou dohlídkou. Nyni jsem se obrátila na naši krajanku pi. Marii Votýpkovou a doufám, že mi její léky ulehčí. Už jenom ty milé dopisy od té paní, a ty krásné modlitbičky člověka rozveselí. — Pročež milé krajanky, beže vši ostýchavosti, které jste nemocné, obraťte se jenom na tu milou paní, neb doktor nikdy s Vámi tak pěkně nepromluví, ani kolikrát neřekne co Vám schází.

Tak prosím Vás poohledněte se milé čtenářky po těch číslech. Děkuji Vám předem, uděláte též dobrý skutek. Pište na adresu: Mrs. Gustie Toffel, Lamont, Iowa.

Poštovné mileráda předem zaplatím. — Pozdrav na všechny čtenářky zde i v Čechách.

CLAYTON, MO.

Ctěná redakce! — Toto jest můj první dopis a prosím o jeho uveřejnění. V čís. "Česká Žena" ze dne 16. listopadu byl dopis od pi. Terezie Hlavaté z New Yorku, rozené Havlové z Bojanovic v Čechách. Drahá, mám radost, že se mohu přihlásit jako Vaše sestřenka, kterou ani neznáte. Jsem z Rabi rozená Jiřiková, říkalo se u nás u Janů; naše maminky byly sestřenice. Posílám Vám moji adresu a doufám že mně napíšete, neb i já Vám mohu mnoho a mnoho napsat. Byla jsem letos doma v Čechách a viděla Vaše drahé.

Dále prosím ctěné čtenářky z Baltimore, Md., jestli jste snad přišly náhodou do styku s Václavem Barborkou nebo jeho rodinou. On jest mé nebožky matky

bratr a v této zemi zdržuje se od mladých let. Narodil se a oženil v Baltimore, Md., byl vyučen zlatníkem. — Ráda bych zvěděla, zda-li ještě žije a má-li rodinu. — Jestli snad některá něco o této rodině víte, prosím snažně za zprávy na moji adresu.

Srdečné ctěnou redakci i celou čtenářskou besedu zdravím a jsem Vaše
M. Jiřiková,
Price Road, B. 947, Clayton, Mo.

RICE LAKE, WIS.

Ctěná redakce České Ženy! — Přijměte srdečný pozdrav. Zasilám předplatné na Č. Ž. \$3.00; s tím zbytkem naložte podle svého uznání. Dolar zasílám vlp. misionáři Janu Křížkovi. Je narozený ve stejné vesnici co já jsem, rozená totiž v Srdlině u Tábora. — Jeho matičku Antonii Křížkovou dobře znám, dp. misionář je ji podobný. Když se kouknu na jeho podobu, jako bych viděla jeho matku. Kolikrát jsem na ni vzpomínala, kde asi bydlí, až najednou jsem četla o velebném pánu. Tak se člověk potěší, když slyší o svých dobře známých. Myslím pi. Křížkovou, že se na mě budete ještě pamatovat, vždyť jsme spolu šivaly u pi. Kašparové. Ráda bych měla vaši adresu. Mám tam v St. Louis také přátele jménem Prokešovy, patří do osady sv. Jana. Tak pište hodně milé čtenářky, já ráda čtu Českou Ženu už mnoho roků. Tohle je můj třetí dopis; — každý rád čte, ale nerád píše. — Mám času dost, ale nejsou vlohy; já jsem se ve škole málo učila, to by dosvědčil vlp. Prokop Neužil, chodili jsme do stejné školy.

Milé čtenářky, ráda bych byla když píšete, abyste napsaly kde jste rozeny a Vaše jméno. Já se nikdy za jméno nestydím, a tak se lidé seznámí. Českou Ženu podporujte. Kdyby si každá dala cent každý den na stranu, tak si na ni usklízí. Jednou jsem si umínila, že si budu na Českou Ženu šetřit, tak jsem dala často 10c do skleničky. Netrvalo dlouho a dcera Anežka se vdávala, a tu jí povídám: Anežko co chceš za present? — Ona povídá: Ale maminko, už jste mi dala dost. — Tak jsem vzala tu

sklenici, a ona počítá ty desáčky. Bylo tam \$10.00.

Taky se zmíním o zlých časech. Nevěřím že není peněz. Jen když se člověk podívá do "šou", ty jsou plné, "štory" také, dámy vyšňožené, každá kouří jako stará Indiánka, a my na to musíme platit velké taxi, tak proč by dělali? Tak už toho nechám.

Přijměte všichni srdečný pozdrav. — Znamenám se s úctou

Františka Kolářová,

Rice Lake, Wis.

CHENANGO FORKS, N. Y.

Čtená redakce! — Prosím za uveřejnění mého dopisu. — Drahé čtenářky a milí čtenáři, musím se přihlásit mezi vás. Povinnost mě nutí, proto pospíchám s předplatným na Českou Ženu, abych nebyla zkrácena o některé číslo. — \$2.75 posílám za sebe na r. 1936, a zároveň posílám předplatné moji drahé sestřičce na Moravě \$3.25. Také prosím čtenou redakci za zaslání dvou románů. "Mezi otrokáři", román od Karla Máje \$1.50, a "Činnost a úspěchy věrozvěstů slovanských mezi Indiány Amerického Západu", cena 50c. Romány zašlete na moji adresu. Dohromady Vám zasilám \$8.00. Jsem toho mínění, že kdo rád čte musí i rád platit. Českou Ženu a Hlas máme jediné katolické časopisy v Americe, proto by neměly scházet v žádné katolické rodině, a každý by měl řádně platit. Mnohý řekne: Nemám peněz, jsou špatné časy. Jsem toho mínění, že když člověk nemůže dát celé předplatné, nechť si skládá každý týden 6c, do roka si naskládá ani neví. Jak dojde čas na předplatné, má je hotové, jenom pošle, a má pokoj na rok.

Drahé čtenářky a čtenáři České Zeny a Hlasu! — Zima se nám blíží, už je za dveřmi. Také mnoho nemocí nám dojde, zvláště nastydnutí. Každý by měl být připraven a mít po ruce láhvičku Nonat Holy Mount liniment, který vyrábí p. Marie Leiblingerová v Altadena, California. Mám z něj velikou zkušenost, neboť Nonat Holy Mount liniment a Nonat jest našim domácím lékařem, ty máme

neustále po ruce.

Než můj dopis dojde do tisku, myslím že přijdou svátky Vánoční. — Čtené redakci přeji mnoho nových předplatitelů; p. redaktoru srdečný pozdrav za jeho námahovou práci. Paní Marii Leiblingerové srdečný pozdrav, a všem čtenářkám a čtenářům tohoto katolického listu. Také srdečný pozdrav zasilám moji milé sestřičce a švagrovi i dětem, Josefce Dufkové, Moravany u Kyjova, p.p. Kyjov, Morava, Čsl. Veselé svátky vánoční přeje všem

Ludmila Olšová.

PRAKTICKÉ RADY.

Černé zástěry po praní obyčejně dostanou šedivý nádech, který jim nepřidá krásy. Abychom se toho vyvarovali, počínáme si při praní následovně: vložíme je do menší nádoby a polejeme studenou vodou, do které jsme přidali jednu až dvě hrsti kuchyňské soli. Necháme přes noc ležeti, příštího dne v roztoku důkladně propereme a pak vymácháme několikrát v čisté studené vodě. — Na konec pověsíme, aniž bychom zástěru ždímali, na čerstvý vzduch a ještě vlhkou po rubu vyžehlíme. Látka si podrží svou čern i lesk.

K osvěžení voskovaného plátna použijeme žlutého včelího vosku, který jsme rozpustili na vlažné plotně v trošce terpentínového oleje. Nejříve umyjeme voskované plátno mýdlovou vodou a necháme dobře oschnouti. Pak je natřeme voskem a vyleštíme. Není-li příliš opotřebované, leskne se jako nové.

Okurková štáva jako kosmetický prostředek. — Tato štáva se používá hlavně k zjemnění drsné a hrubé pleti. Její příprava je velmi jednoduchá: dva díly štávy z nesolených okurek mícháme s jedním dílem glycerinu a několika kapkami benzové tinkury. Večer před spaním vytíráme pleť tímto roztokem. Příprava okurkové pomády je složitější; této se používá proti všem nečistotám pleti, jako jsou újedy, opary atd. Bílé okurky zbavíme slupky, jemně rozstrouháme a smícháme se stejným množstvím jemného olivového oleje. V

nádobce vložíme do většího hrnce, naplněného vodou, kterou přivedeme do varu. Pak směs procedíme zíněným sítkem, přidáme do ní opět čerstvé okurky a tuto proceduru opakujeme 4-5krát. Získanou, olejovitou a zářivě bílou pomádu pečlivě uchováváme před působením vzduchu. Sušené okurky jsou výborným prostředkem proti omrzlinám. Okurky rozřízneme a vyjmeme z nich část s jádérky, ostatek dáme sušiti na slunce. Při upotřebení dáme změknoti suché okurky do horké vody, rozkrojíme a vnitřní částí přiložíme na omrzlá místa.

Jak čistiti nádobí. Aluminiové nádobí dá se dobře vyčistiti jemnou solí. — Bronzové předměty čistíme kaší z plavené křídly a vody. — Pozlacené a postříbené rámy, poskvrněné od much, potíráme opatrně rozkrojenou cibulí. — Emailové nádobí vyleštíme roztokem sody. — Tmavé skvrny odstraníme roztokem potaše. — Měděné nádobí čistí se čpavkem, ve kterém jsme nechali rozpustiti černé mýdlo. Vyleští se plavenou křídou. — Na kovy a tedy na měď dají se výborně použiti v obchodech nabízené hotové čistící prostředky. — Černé skvrny od ovoce na nožích odstraníme octem nebo citronovou šťávou. — Zinkové předměty potíráme kaší z plavené křídly a vody, nebo používáme všech čistících prostředků na kovy. Porculánové hygienické nářadí a vany se s úspěchem dají vyčistiti rozpuštěnými mýdlovými vložkami, které nám třeba zbudou po vyprání prádla.

Jak čistíme kožené věci. Předměty z pravé kůže, at' jsou to kabáty nebo jiné doplňky obleku, po případě potahy nábytku, zachovájí si dlouho své pěkné vzezření, jen když s nimi správně zacházíme. Jsou-li z hladké kůže, dají se i omývat mýdlovou vodou, — ne však příliš často a důkladně, neboť se tím způsobí tmavé skvrny, které nedovede odstranit ani odborník. Jelikož na kůži zůstává špína pouze na povrchu, stačí, když ji přetřeme slabou mýdlovou pěnou pomocí jemného hadříku. — Nejlépe ji vyčistíme dobrým kré-

mem na obuv s obsahem vosku a terpentinu, at' již v barvě kůže nebo úplně bezbarvým. Kůže je tímto způsobem nejen chráněna proti vlhkosti, ale špína a prach se zadržují právě v této slabé voskové vrstvě. Kožené předměty se někdy odřou a tak ztratí barvu. Uděláme nejlépe, dáme-li je opravit odborníkovi, který novými methodami je opraví, že vypadají jako nové. Napodobeniny kůže nemají se omývat ani mýdlovou vodou, ani benzinem, který způsobuje tmavé okraje. Špinavá místa vytíráme pouze čistou vlažnou vodou ne příliš silně. — Důležité jest, abychom je čistili pokud možno čerstvě, aby nevnikly příliš hluboko. V žádném případě nesmějí se vlhké kožené předměty i imitace sušiti na slunci nebo v blízkosti kamen, neboť ztvrdnou a lámou se. Také je nesmíme skládati, nýbrž volně pověsiti na volném vzduchu, nejlépe k oknu.

Zápach naftalinu v zimních častech oděvu jest velmi nepříjemný. Abychom jej rychle odstranili, nevěšíme šaty na chladný vzduch, jak se to obvykle činí. Naftalin jest chemická sloučenina, která se rozpouští právě při teplé teplotě. Předměty mají býti spíše v blízkosti topení, je-li to možno a nepoškodí-li se tím, tedy je naparíme horkou parou.

Tvaroh - opora zdraví. Těžko nalezneme druhou potravinu, která by měla pro naše zdraví takový význam, jako má právě tvaroh. Tvaroh podporuje svými vápenitými solemi stavbu kostí. V tvarohu je také hodně lehce stravitelné bílkoviny ke stavbě svalů. A proto, chcete-li býti zdraví a silní, jezte hodně tvarohu.

Zbytky mýdla střádáme, neboť se dají ještě velmi dobře upotřebiti. Jemně je nakrájíme nebo nastrohujeme a svaříme s přidáním sody na ssedlinu, která se dá výborně upotřebiti k mytí nebo prání.

Staré, zašle předměty ze zinku osvěžíme, dáme-li je vařiti po několik minut v silném roztoku sody. Pak je pečlivě osušíme.

Plynové hadice, které časem ztvrdly, opět změkčíme, položíme-

li je do roztoku čpavku (jeden díl čpavku a 2 díly vody), vytřeme do sucha a namastíme trochu glycerinem. —

Držadla hrnků nebo pánví, a spoň těch, které nosíme ke stolu, opleteme lýkem, aby nás nepálily. Lýko jest dobrou ochranou pro naše prsty a kromě toho vypadá to ještě ozdobně.

Skvrny od vody na hlazeném nábytku vytřeme důkladně vlhkým klůckem, navlhčeným v terpentinu. Tímže způsobem odstraníme skvrny od mléka nebo piva.

Některé ryby dají se nesnadno očistiti ze šupin. Ponoříme je na vteřinu do horké vody, při čemž je držíme za ocas. Šupiny se pak dají bez námahy nožem oškrábat, což se musí dělati od ocasu k hlavě.

Hudba v rodině v úpadku?

Hudba pěstovaná v domácnostech byla v celém dřívějším Rakousku, Německu a Itálii důležitou součástí kulturního života všech vrstev lidu. Pěstování hudby doma začalo zpěvem, cvičením zpěvu náboženského a lidového. Domácí hudba, to bylo shromáždění rodiny, čeledě, vůbec všech domácích lidí, kteří našli ve zpěvu zušlechťení a radost zároveň. Vývojem od vokální k instrumentální hudbě byl dán i domácnosti nový zdroj ušlechtilé zábavy. Již v 16. stol. pěstovala se doma stejně hudba instrumentální jako zpěv a okolo roku 1650 vítězí již nástroje všeobecně nad hlasem.

To vše má předpokladem lásku k hudbě a nadání pro ni. Ovládnutí jednoho neb druhého nástroje, třeba jen loutny, doprovázející zpěv, stává se v naší šlechtě samozřejmostí. Šlechta tvoří všude střediska vzorného pěstování hudby doma a nahlédneme-li do hudebního života Čech, není zde kolem roku 1700 zámku nebo panského statku, kde by rodina majitelova nepř-

stovala spolu s čeledí hudby a kde by nevytvořila již malé domácí orchestry. Takové domácí hudební kroužky předváděly dokonce bez obtíží moderní dobové opery. To je již velice vysoký výraz pevně zakořeněné hudební kultury.

Vytvořením všech důležitých forem hudebních (jako na příkl. sonaty, suity, symfonie atd.) a zdokonalením nástrojů (na př. cembala, ze kterého počátkem minulého století se vyvinulo již moderní křídlo), obohacovala se hudba a její pěstování, takže na konec z provozování domácí hudby se vyvinuly veřejné koncerty.

Obrat, který nastal v hudbě posledních třech desetiletí, se však stal hrotem domácí hudby. Nemůžeme popřít, že gramofon a radio zcela důrazně přispěly k zániku domácí hudby a tím i k zániku instrumentálního průmyslu.

Stojíme nyní před úkolem, dobytí pro hudbu znovu půdy doma, v rodině. Musí nastati systematická výchova k doma provozované hudbě, ve škole, rodině, a hlavně v hudebních školách a na konservatořích, které mají nejvíce možností hned na počátku ochránit mládež od oné velmi jednostranné záliby v gramofonové hudbě a vrátit jí vnitřní radost z dobré hudby, kterou sami provozují.

Neboť pravou vnitřní radost z hudby zakouší jen ten, kdo se věnuje hudbě sám neb společně s jinými a tak vlastní tvořivou hudební činností hudbu vpravdě prožívá.

HOUBY.

mladé "václavky", dobře sušené, prodávám po 75c lib., poštou vyplaceně. Pište na: Mary Kratochvil, Portland, Tenn.

TABAK

starý, lehký druh, prodávám po 10c, 15c a 20c lib. Poštovné nevypíacím. Pište na: Václav Kratochvil, Portland, Tenn.

MATKA JAKO OSETROVATELKA SVÝCH DĚTÍ.

Nemocí dětí a péče o ně nezůstane skoro žádná matka ušetřena. Je důležité a také jistou útechou pro ni, když ví, jak si má v každém případě počínati. Zpozoruje-li z různých příznaků, jako nechutenství k jídlu, horečky, skleslosti atd., že se u dítěte počíná jevit choroba, jest uložení dítěte na lůžko vždy ještě to nej-

lepší a nejsprávnější. Někdy se jedná jen o menší poruchu trávení nebo nachlazení. Děti, zvláště menší, jsou náchylny většinou k silným horečkám, což nemusí být ještě příčinou k znepokojení. Dětské zažívací ústrojí a celý organismus je velmi citlivý a rychle všechny poruchy pocítuje, a horečka jest přirozeným projevem boje toxinů a antitoxinů v lidském těle, nemá být proto žádným způ-

sobem uměle snižována, ať lázněmi nebo medikamenty. Horečka má být jen pravidelně kontrolována, vždy asi po třech hodinách a zapisována pro případ, že by bylo nutno povolati lékaře. Nemo-

Čtenáři, pozor!

Předem mnou, veřejným notářem ve uvedeném okrese a státě, předstoupila pí. Rich. Vinklárková, mně dobře známá, a pod přísahou uvádí:

Bydlím u Hochheim, Texas. Po mnohá léta jsem trpěla hrozné bolesti v celém těle. Celý rok jsem byla úplně bezmocná, nemohouc se pohybovat, a muselo se mnou být zacházeno jako s nemluvnětem. Měla jsem nejlepší lékaře, kteří dělali vše co se dalo léky a elektřinou. Byla jsem léčena elektřinou i v nemocnici. — Zkoušela jsem osteopathické a chiropraktické léčení marně. Nemoc byla podivného charakteru, a lékaři ji různě diagnostovali. Jedni pravili že je to nervový revmatismus, jiní že paralyza celého těla. Někteří že je to úplně vyčerpání nervů.

Všichni ale souhlasili, že nikdy nebudu moci chodit, a slibovali pouze úlevu bolestí, které někdy polevily a opět se zhoršily. Všichni mysleli, že smrt se blíží, i dp. Beneš, který mne několikrát zopatřoval sv. svátostmi. On si též koupil od p. Stříže kompresy.

Konečně můj muž slyšel o radiových kompresech, které prodává spolehlivě Bernard C. Stříž, P. O. B. 712, San Antonio, Texas.

Tyto radiové kompresy účinkovaly v mém případě jako kouzlo. Za tři měsíce mně bylo mnohem lépe. Za pět měsíců jsem opět začala chodit, a za rok, po který jsem užívala kompresů jsem byla úplně zdravá. Poslední čtyři roky se cítím silnější tělesně než kdykoliv v mém životě, ačkoliv jsem již matkou devíti dětí, z nichž dvě byly narozeny po užívání kompresů. Mrs. Rich. Vinklárková.

Podepsáno a stvrzeno přede mnou 7. října 1935.

(Pečet') H. A. Donnelly, veřejný notář v Lavaca Co., Tex.

Zajímavá, vhodná četba - velmi laciná . . .

Máme zásobu vybraných, velepoutavých knih z nichž některé byly dříve o tisknuty v časopise "Hlas" Dáme je nyní o 50 procent laciněji, než byste je kdekoliv mohli koupit.

Píšete-li do tohoto časopisu, nebo zasíláte-li nám předplatné, objednejte si některý román nebo poučné dílo, jež níže uvádíme. Budete s nimi jistě spokojeni a nám se tím zavděčíte.

Jediný muž v rodině.

Velmi zajímavý román, přeložený dp. C. A. Benešem, který v České ženě nebyl uveřejněn. Zašleme jej za 50 centů. (Zvláště nízká cena.)

Dědeček.

Povídka z české minulosti. Je to obraz z doby našich dědečků, který si s milými vzpomínkami rádi přečtete. Zašleme za pouhých 50 centů.

Mezi otrokáři.

Velký trojdílný román od Karla Maye. Něco pro dlouhé večery. Tři velké knihy za pouhých \$1.50.

Lidové povídky. (Poslední svazek).

"Starý hřích", vesnický román od Jana Klecandy, a "Konečně" od Vlasty Javořické. Pouze 50 centů.

Povídka mého života.

Továrník Vlček napsal o svých zkušenostech z mládí a pak jako kovář a úspěšný továrník zajímavou knihu, která se čte jako poutavý román. Cena pouhých 50 centů.

Činnost a úspěchy věrozvěstů slovanských mezi Indiány Amerického Západu.

Napsal prof. Dr. Lev Zelenka-Lerando. S obrazy. Cena pouze 50 centů.

Povídky z Jeminkott, Nebr.

Několik povídek od oblíbeného spisovatele "Kmotra Vávry". Cena pouze 25 centů.

Veselá mysl—půl zdraví.

100 stran vybraného českého humoru. Pravá pokladnice smíchu a žertů. Zašleme za 50 centů.

Zajímavý román

nebo kterékoliv dvě z knih oznamovaných, zašleme čtenářkám, které získají novou odběratelku.

Objednávky vyřídí:

Česká Žena

1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

hou škodití vlhké zábaly, které podporují vyměšování potu, samozřejmě však v teple. Především nutno pečovat také o vyprázdnění střev (pomocí trochy ricinového oleje v kompotu, jablečné kaši nebo ovocné šťávě.) Do jídla nemáme nemocné děti nutiti; i kojenci snášejí několikadenní půst beze škody na zdraví, a je to vždy nejlepší cesta, jak ulehčiti zažívacím orgánům. Při horečkách stačí ovocná nebo citronová šťáva ve svažené vodě; při poruchách zažívacích však pouze heřmánkový nebo i jiný čaj, a k utišení střev ve vodě uvařený a slabě osolený šlem z krup nebo ovesných vloček. Ve světnici nemocného opatrně, avšak pilně větráme a chráníme dítě před prudkým světlem a vůbec pečujeme o jeho naprostý klid. Pro začátek nemusí matka více dělati. Nežlepsi-li se ve 24 hodinách stav dítěte, nebo naopak se zhoršuje, pak nezbývá než zavolat lékaře a plniti svědomitě a dochvilně jeho příkazy. Při t. zv. dětských nemocech, jako jsou spalničky, spála, záškrt atd., jest velmi důležité, aby bylo dítě ponecháno dostatečně dlouho na loži, aby tím bylo zabráněno nebezpečným a zdoluhavým následkům těchto nemocí. Jest to sice zkouška trpělivosti pro matku i dítě, avšak obětavé matky mají dosti vynalézavosti, aby dítě, když se pozdravuje, zabavily.

Z KUCHARČINA ZÁPISNÍKU.

Jak zužitkujeme masité zbytky?

Smaženky. Zbytky pečeně telecí, vepřové, případně i drůbeže se na strojku umelou. Na másle se nechá zpěníti nakrájená cibulka a přidá se k ní lžíce mouky, aby vznikla světle žlutá jíška, na ni se vloží umleté maso, podlijí se lžící polévky, osolí se a opepří, dobře se promíchá a nechá prohřát. Z hmoty, do níž se může přidati jedna vymačkaná žemle a vajíčko, podle toho kolik je masa, se tvoří malé válečky, které se obalují ve šlehaném bílku a ve strouhané housce a usmaží se v rozpáleném omásku. Jsou zvláště chutné ke kapustě nebo k mrkvi.

Brambory s uzeným masem. — Zbytky vařeného uzeného masa se drobně usekají. Vařené brambory se ještě teplé rozkrájí na kolečka. Kastrol se dobře vymaže máslem nebo sádlem a do něho se klade vrstva brambor a potom vrstva masa tak, aby navrchu byly brambory. V koflíčku mléka se rozkvedlá jedno vejce, brambory se tím zalijí, navrch se dají malé kousky čerstvého másla a vše se peče v dobře vytopené troubě asi tři čtvrti hodiny.

Omelety s masitou nádivkou. — Ze dvou vajec, osminky až čtvrt litru mléka a mouky se vypracuje těsto na kapání, trochu se osolí a na plotně se na pánvi upekou tenké omelety. Zbytky různých mas, případně i vařené srdce a slezina se jemně umele, přidá se kousek sádla, jedno vejce, nádivka se osolí a okoření a tence se rozetře na omelety, jež se sbalí a složí se do vymaštěného kastrolu, zalijí se mlékem, v němž jest rozkloktáno vejce a nechají se zapéci v troubě.

Hospodárné využití citronů. — Citrony dají se skoro bez odpadků využítí, navykne-li si před použitím oloupat na tenko jejich kůru, necháme ji na slunci nebo v troubě oschnouti v případě potřeby pak používáme ji do pečiva i omáček. Nebo kůru jemně ostrouháme smícháme s cukrem, vtlačíme do sklenice a dobře uzavřeme. Tím ji na dlouho uchováme až do doby, kdy jsou citrony příliš drahé nebo je jich málo. Vymačkané

Nemoci měchyře,

bříže při močení, pálení a řezání, časté nucení na moč, hlavně v noci, zvláště u starších lidí, bolesti v zádech, revmatismus zmírníte a odstraníte použitím našich léků.

České Herbarium,
MISHICOT. WISCONSIN

části citronu položíme vedle mýdla a po každém mytí jich použijeme k vytržení rukou, čímž získáme bílou a hebkou pokožku.

Mramory všech druhů čistí se nejlépe vlažným mlékem a vytírají pak zahřátým hadříkem.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme prápory, korouhve, odznaky, kovové pečete a máme na skladě všechny jiné spolkové potřeby. Držíme zlaté křížky a knoflíky všech katolických Jednot.

Jeden zlatý křížek neb knoflík 95c
Jeden tucet, po 85c
Dva tucty, po 80c
Kulaté šrob zlaté knoflíky K.D. po 48c

MARIE VESELY,

2418 So. Central Park Ave.
Hawthorne Sta. Chicago, Ill.

Pravá česká povídla

švestková,
ananasová,
malinová a
meruňková
Prune,
Pineapple,
Raspberry and
Apricot Jams.)

**PRO ČESKÉ HOSPODYŇKY
NA VENKOVĚ**

zasíláme po celých Spoj. Státech za
ceny mírné.

Jediná česká firma zasílající
povídla a zavařeniny.

Pište si o cenník.

**KORINEK'S BAKERS' SUPPLY
COMPANY,**

4830 W. 25th St. Cicero, Illinois
Ryze česká firma.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Mísí
Jednou pro vždy příspěvek dvacet pět centů (nikdy není třeba obnovovat.)

Také zemřelí mohou býti zapeáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 W. Pine Blvd. St. Louis, Mo.

Srdečné poděkování.

Při bolestné ztrátě, kterou jsme utrpěli úmrtím nám tak drahé a milované bytosti, manžela, tatínka, bratra, švakra, strýce, tchána a dědečka, pana

Karla F. Heřmánka,

obchodníka, předsedy odvětví Katol. Dělníka, vzorného, horlivého osadníka svatováclavského, činného spolkového pracovníka atd.,

kteřý zesnul v Pánu, zaopatřen byv sv. svátostmi umírajících, v sobotu, dne 9. listopadu, 1935, a pohřben byl z chrámu Páně sv. Václava na hřbitov Blah. Panny Marie v So. Omaze, dne 12. listopadu, bylo nám projevono tolik důkazů laskavé přízně a upřímné soustrasti, že cítíme se povinni z hloubi vděčné, zarmoucené duše poděkovati všem, kdož se snažili náš krutý žal zmírniti.

Zvláště děkujeme veldp. Dru Ed. J. Čepuranovi, faráři osady sv. Václava v Omaze, za zaopatření nám drahého zesnulého sv. svátostmi umírajících, za sloužení zádušní mše sv., vykonání smutečních obřadů, za procítěnou promluvu při loučení se s našim nezapomenutelným zesnulým.

Ndp. Msgru Jamesu W. Stensonovi, kancléři a generálnímu vikáři za dojmavý proslov, taktěž veldpp. E. M. Gleisenovi, E. Abboudovi, Františku Deglmanovi, S. J., a Jos. Zuercherovi, S. J., za přítomnost' a účast' při pohřbu v chrámu Páně. Váženým spolkům za modlitby sv. Růžence a jiné obětiny a to: Panenskému spolku sv. Anežky, Oltářnímu spolku Blah. Panny Marie, spolkům sv. Anny, sv. Alžběty, Katolického Dělníka, Katolického Sokola, Creighton Students Sodality, sv. Vincence Paulanského; obchodníkům, členům Katolického Dělníka a Katolického Sokola za vyslání výborů k rakvi. Vroucí díky Svatováclavské kapele za hudební smuteční doprovod; přečetným dárcům květin, na stavební fond chrámu Páně sv. Václava, na zádušní mše svaté, jakož i za jiné obětiny a dary na dobročinné účele. Pěveckému sboru, obzvláště sl. Ireně Kotěrové, pí. Jos. A. Vojířové a p. Meyersovi za smuteční solový zpěv. Byli jsme různými pozornostmi zahrnuti a na našeho drahého v Pánu zesnulého bylo s láskou a uznáním vzpomínáno. Stalo-li by se snad, že bychom někomu opomenuli poděkovati, nechat' je nám to laskavě prominuto.

Nemenší díky a uznání patří pohrobnímu ústavu "Janda a Čepuran" za vzorné vypravení pohřbu.

Draží přátelé a příznivci naši, přijměte všickni naše upřímné: Pán Bůh zaplat'!

FRANTIŠKA HEŘMÁNKOVÁ, manželka.

Josef a Karel synové; Anežka, Marie (pí. E. J. Crite), Anna a Karolínka, dcery; bratr, sestry, za ostatní veškeré přátelstvo.